

היום שקישר אותי איתכם

לקט שיחות ויומנים מיוחד בקשר עם יום הבהיר י"ד כסלו
יום חתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א עם להבל"ח
הרבנית הצדקנית מ' חי' מושקא נ"ע

תשורה משמחת הנישואין של
הרה"ת לוי יצחק זוגתו מ' תמר שיחיו תנמם
י"א כסלו תשע"ח
כפר חב"ד, ארה"ק

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

לזכרון טוב, ליום כלולת צאצאינו החתן התמים הרב מ' לוי יצחק שי' עם ב"ג הכלה המהוללה מ' תמר תחי', הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה מיוחדת על יסוד המנהג שהונהג בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונתפשט בתפוצות אנ"ש ובעיקר בתקופה האחרונה.

בעמדנו לקראת היום הבהיר י"ד כסלו יום נישואי כ"ק אד"ש מה"מ עם - להבחל"ח - הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא ע"ה, ובפרט בהיכנסנו לשנת הצדי"ק לחתונה מלכותית זו - הננו מתכבדים להגיש בפני קהל אורחינו היקרים לקט מיוחד הכולל בתוכו כמה ענינים הקשורים בחתונת כ"ק אד"ש מה"מ והמאורעות שסבבו לה וכן לקט יומנים ממאורעות י"ד כסלו בשנות נשיאותו של כ"ק אד"ש מה"מ.

יצויין כי חשיבות רבה לענין נישואי הנשיא כיון שענין זה הוא ענין עיקרי בחיי הנשיא כפי שאומר כ"ק אד"ש מה"מ: "כל עניני נשיאות של הנשיא שייכים לכל הדור, ועאכו"כ ענין עיקרי ביותר בחיי הנשיא - ענין הנישואין",

וחביבות יתירה לעיסוק בענין זה כיון שבהמשך לזה מביא כ"ק אד"ש מה"מ שם שענין הנישואין (גם של איש פרטי) קשורה גם עם "ענין שהזמן גרמא - הגאולה האמיתית והשלימה" וזלה"ק:

"שמחת נישואין דכאו"א מישראל קשורה עם הגאולה, כמ"ש בברכת נישואין מהרה . . . ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה" (מהיעודים להגאולה), ועאכו"כ שמחת נישואין דנשיא הדור, שבה מודגש ביותר הקשר והשייכות לענין הנישואין דכללות בני" עם הקב"ה, כדאיתא במדרש "לימות המשיח יהיו נישואין".

וכדברים האלה מצינו בשיחת הדבר מלכות דש"פ תצא ה'תנש"א:

"נישואין דכאו"א מישראל (גם איש פרטי) הו"ע הקשור עם הנישואין דכנס"י והקב"ה בימות המשיח, שלכן מסיימים וחותמים השבע ברכות דנישואין בענין

הגאולה: "מהרה כו' ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים וגו'", ועאכו"כ נישואין דנשיאי הדור, "הנשיא הוא הכל", ובפרט נשיאים דתורת חב"ד, שמגלים פנימיות התורה באופן של הבנה והשגה, ועד לאופן ד"פוצו מעינותיך חוצה", שע"ז אתי מר דא מלכא משיחא".

ולאור הדברים הנ"ל הננו להגיש בפניכם תשורה זו הכוללת:

א. שיחה של הרבי אודות מנהגי חתונה שנאמרה לרגל חצי יובל לחתונה בי"ד כסלו תשי"ד. השיחה תורגמה על ידנו ללה"ק לטובת הקוראים.

ב. לקט יומנים מרתקים אודות שבת ה"אויפרופעניש" של הרבי מלך המשיח שליט"א - שחל ביום זה.

ג. לקט יחודי של יומני י"ד כסלו במשך השנים אצל כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. היומנים נדפסים כאן חלקם באדיבות המכון להפצת תורתו של משיח וכן מגליוני בית משיח ומעוד יומנים פרטיים ממשך השנים, ותודתנו נתונה להם.

ד. תמונות יפות ונדירות מכ"ק אד"ש מה"מ המתפרסמות כאן לראשונה ברשותם האדיבה של מכון Rebbe Drive.

כהנ"ל נערך ונלקט ע"י אח הכלה שיחי'.

בטוחים אנו שע"י קובץ זה המחזק את ההתקשרות למלכנו נשיאנו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, נזכה תיכף ומיד ממש למילוי היעוד "מהרה . . . ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה" בהתגלות כ"ק אד"ש מה"מ, שאז תהיה שלימות הנישואין בין כנסת ישראל והקב"ה, ואזי נכריז כולנו יחדיו לפני מלכנו משיחנו את ההכרזה הנצחית:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

בשמחה ובברכה,

משפחות תמם - רוזנפלד

ימות המשיח,

יום ד' י"א כסלו ה'תשע"ח (הי' תהא שנת חירות עצמות),

קט"ו שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ושנת ה'חיים' לנשיאותו - מלכותו,

כפר חב"ד, ארה"ק

דבר מלכות

מנהגי בית הרב בשעת ה"חַתוּנָה"

משיחת ש"פ וישלח י"ד כסלו תשי"ד בלתי מוגה

א. מנהגי בית הרב מחולקים ל: א) מנהגים כלליים - מנהגים שפרסמו ברבים. ב) מנהגים פרטיים - מנהגים שנהגו בהם בחשאי.

בשנותיו האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, גילה הרבי הרבה מנהגים, גם מאותם המנהגים שנהגו בהם בחשאי. כיון שידע את יחסם של אלו הרוצים לקיים את כל דבריו [=בכל מחיר], מובן מאליו שפרסום ענינים הנ"ל אינו באופן של "דרוש וקבל שכר" בלבד, אלא ענין של הוראה בנוגע לפועל.

לפ"ז מובן, שכל אלו היודעים כבר מאופן הנהגת מנהגים הנ"ל, דבר נכון הוא שיתחילו בזה (לאחר הקדמת הכנה במידה ידועה אך העיקר -) במעשה בפועל. וגם - מיוסד על הכלל גדול בתורה "ואהבת לרעך כמוך" - שימסרו אותם גם לאלה שעדיין לא יודעים אודותם, שגם הם ינהגו כך.

וכמו שידוע, בנוגע לכללות תורת החסידות, (עליה התבטא כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם אדמו"ר הזקן) שאינה עבור "כיתה" או חלק כביכול מבנ"י, אלא הינה נחלת הכלל, ומיועדת לכל יהודי באשר הוא, כך גם - מנהגי ודרכי החסידות. הגם שידוע שלא צריך לתפוס בהידורים שלא שייכים אליהם.

במיוחד שלפעמים יש גם חשש שייחשבו את ההידור כעיקר ועל העיקר לא ישים לב כדבעי, מ"מ, כיון שכל עניין הוא בהשגחה פרטית, עצם זה שענינים אלו נתגלו והגיעו אליו, הרי קרוב לודאי שזוהי הוראה מלמעלה, ויש לזה שייכות אליו! (אם כי כמובן, שזהו ביחד עם הזהירות הנדרשת שלא יהי' בזה החשש האמור).

ובנוגע לטענה - שאותו יהודי אינו כפי שנדרש בעניינים קטנים יותר, וא"כ - האיך שייך לדרוש ממנו דברים נעלים כאלו - ע"ז הוא המענה במכתב של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (בנוגע ל"סמוך לפלטיין שלך לא כבשת"), בהדי כבשא דרחמנא למה לך. כל ענין המגיע לידך - צריך לקחת ולעשות. אם זה לא הי' שייך אליו, לא היו מזמינים לו את זה מלמעלה. ובפרט בעניינים שכנ"ל, הרבי גילה אותם ובאופן של פרסום והפצה עד לחוצה.

ב. כל המנהגים - כל הסוגים הנ"ל - הינם מדוייקים ביותר.

הדיוק הוא עד כדי כך, שדייקו אפילו בנוסח ההזמנה (של הנישואין). כאשר היתה החתונה של גיסתי¹¹ ציוה הרבי שיעתיקו את נוסח ההזמנה של החתונה שלנו. שאלתי את הרבי, מאיפה זה? והוא ענה שזה לקוח מהחתונה שלו.

בנוסח ההזמנה של החתונה - דהיינו בנוסח ההזמנה של החתונה של הרבי, שלכן הי' כך גם בהזמנות לחתונות של ילדיו - הי' כתוב שהחתונה תהי' בשעה החמישית בערב. בין אם זה הי' בחורף בין אם זה הי' בקיץ, בכ"ז הי' כתוב אותו זמן - בשעה החמישית בערב. החופה עצמה היתה בלילה, אצלי זמן החופה היה מאוד מאוחר מצד טעם חיצוני - אבל על הקבלת פנים דייקו שהוא יתחיל בשעה החמישית בערב. וכאמור, כמו שבנוגע לתורת החסידות, אמר הרבי בשם אדה"ז שזה לא בשביל כתה ומפלגה, אלא בשביל כל בני"י, כך גם מנהגי ודרכי החסידות, ובכללם גם מנהגי בית הרב, שזה שייך לכולם, שעי"ז שהם יתנהגו במנהגים אלו, יהי' להם קל יותר לעבור את החושך.

אלה שרוצים להתפטר מהחושך כפול ומכופל שיש בעולם, ולגרשו מעצמו, שיתנהגו כפי מנהגי ודרכי החסידים ומנהגי בית הרב, שעי"ז יגרשו את החושך - הרי אפילו מעט אור דוחה הרבה חושך, ו"פתחו לי כחודו של מחט", אבל צריך עכ"פ מעט אור, שזה יהי' המעט אור שידחה את החושך.

ג. וזוהי הסיבה לכך שישנם הרבה דברים שבעבר עשו אותם רק יחידי סגולה, אבל סתם ככה נזהרו מלעשותם, שהרי ענין שעושים צ"ל שייך לזה. ואח"כ כשהענין התפרסם - הוא התפשט והתקבל אצל כולם.

לדוגמא, הענין שנטילת ידים יהי' שלשה פעמים על כל יד, ועם מגבת - פעם כשמישהו שאל האם יעשה כן, ענו לו שאין זה שייך אליו, ועכשיו מנהג זה התפשט אצל כל החסידים וזהו דבר פשוט לגמרי.

עד ששמעתי, שישנם בתים שאפילו נשי ובנות חב"ד נוטלים ידים שלשה פעמים

1) הרבנית מרת שיינא הי"ד - בתו הצעירה של כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ - עם הרה"ח וכו' ר' מנחם מענדל הכהן הארענשטיין הי"ד

לכל יד ועם מגבת על הכתף!

- הידור שכזה, שלרב לא-חסידי ("א עולם'ישן רב") עדיין לא הגיע, אבל אליהן זה כן הגיע, והסיבה לכך: כי הם גדלו בבית חסידי.

כמדובר לעיל שמנהגי חסידים הוא כמו בתורת החסידות - הרי בזמן האחרון הוציא הרבי את השיחות באידיש, ואמר שזה בשביל נשי ובנות חב"ד, שבשיחות אלו נכנסו ענינים של חסידות - כן הוא גם במנהגי ודרכי החסידים שזה שייך לכולם.

ד. הנ"ל הוא בנוגע לענין המנהגים בכלל. המנהגים השייכים לחתונה בפרט, בודאי שהם נוגעים לכולם - שהרי בנישואין צריך להתגלות כח האין סוף בדור ישרים יבורך, והתגלות כח האין סוף נמשך ע"י נשיא הדור, לכן צריכים לנהוג בזה במנהגי בית הרב. ה. פרטי מנהגי הנישואין:

השושבינין לחופה - אצלי הרי אבי לא הי' בחתונה, אלא שכן הי' בחתונה של גיסתי¹ - שהשושבינין של החתן הי' הרבי (אבי הכלה) עם ר' משה הארענשטיין (אבי החתן), והשושבינין של הכלה אינני יודע, אבל מהסתם הי' גם עד"ז, שתי האמהות. זהו בנוגע המוליקים עד החופה, ומתחת החופה הסתובבו הורי החתן והכלה.

הניגון שניגנו אז, הנה כאן מנגנים את ניגון אדה"ז ובאמצע ניגון אחר, אבל מנהג בית הרב הוא שמנגנים תמיד את ניגון אדה"ז - גם כשמוליקים את החתן ל"באדעקעניש", גם כשמוליקים את החתן לחופה, וגם כשמוליקים את הכלה לחופה.

הכתובה כתבו מבעוד יום, לא כתבו סמוך לחופה אלא ביום, גם קיבלו קנין וחתמו ביום, ובשעת החופה היתה רק מסירת הכתובה. זה מתאים גם ע"פ נגלה, שע"פ דין יכול שיעבוד הכתובה להיות גם כמה ימים לפני הנישואין.

הכוס ששוכרים מתחת לחופה, הרי לא כמו שנוהגים כאן שאת הברכות מברכים על כוס אחת ושוכרים כוס אחרת, אלא שברו את הכוס שעליו ברכו. נתנו לחו"כ לשתות מהכוס, ואז נתנו לא' - קראו לו משה אהרן - לגמור את הכוס, ואז שברו את הכוס.

כאשר הביאו את החו"כ² לחדר יחוד

- החדר יחוד הי' בא' מחדרי הישיבה, החופה היתה בישיבה (דהיינו בחצר של הישיבה, תחת כיפת השמים, והקבלת פנים וחדר יחוד היו בחדרים של הישיבה) והסעודה היתה במקום אחר - באופן "אמריקני" ("אויפן "אמעריקאנסקן" אופן") - כי הרבי אמר שבישיבה יהי' רק החלק הרוחני של החתונה -

הנה למרות שזה נקרא חדר יחוד - נכנסו לשם גם המחותרנים, והשתמטו אחד אחד ע"פ הציווי. הרבי מזג כוס תה לחו"כ, ואח"ז יצא.

(2) בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ולהבחל"ח הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא.

על המפתן הי' מונח כף של כסף, וציוו שלא ידרכו עליו אלא ידלגו.
[וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א] שהקב"ה יעזור שיהיו שמחות אצל יהודים, ובמיוחד
שמחות נישואין, שזהו הכנה ל"כלו הנשמות מן הגוף" שאז "בן דוד בא"³.

* * *

ו. . . המהרש"ל בסוף מסכת ב"ק מביא כמה חילוקי מנהגים בין בני ארץ ישראל
ובני בבל, כמו"כ ישנו מודפס כת"י של חילוקי מנהגים בין בני ארץ ישראל ובני בבל
- וכתוב שם שמנהג בני ארץ ישראל הוא לקדש עם טבעת.

לכאורה הטבעת הי' צ"ל טבעת של כסף, מצד כמה טעמים: א) הלשון הוא "בכסף
או בשווה כסף". ב) גם בקבלה יש מקום לומר שיהי' טבעת של כסף. ג) נישואין הוא
גם ענין של אהבה

- בנוסח ההזמנה לחתונה² היו ארבע פיסקאות, והאותיות של ראשי הפיסקאות היו
אותיות אהבה. הרבי לא רצה שיתפסו את זה, שלא תהי' יניקה לחיצונים, אבל תפסו -
ו"כסף" הוא הרי לשון אהבה, כמ"ש "נכסוף נכספתה", ולכן הרי לכאורה הי' צ"ל
טבעת של כסף.

אבל בפועל² הי' טבעת של זהב. שכל אחד יסביר את הטעם איך שהוא רוצה, אבל
כך הי' - הרבי הי' אומר "אזוי האב איך געהערט" (כך שמעתי).

הטבעת היתה חלקה, ז.א. שלא הי' חרוט עליה שום דבר. - ישנם כאלה שחורטים
על הטבעת את תאריך הנישואין, הנה בודאי שזה לא צריך להיות בשעת הנישואין,
מצד טעמים אחרים - אבל הרבי דייק שלא יהי' שום דבר על הטבעת בשעת הנישואין.
אפילו החותמת המעידה על סוג הזהב בטבעת - גם זה ציווה לגרד.

את הטבעת התחיל החתן לענוד על האצבע של הכלה במילים "הרי את", ובמילה
האחרונה, "ישראל", סיים לענדה טוב והוריד ממנו היד, שבזה הטבעת יוצאת מרשותו
ונהיית שלה.

* * *

ז. . . [וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א]: "חתונה זהו עניין כללי אצל אדם פרטי, אך
אצלי זהו עניין שעל ידו נמשכתי בעניינים כלליים.

בין אם אני מרוצה ובין אם... אך העניין כבר נעשה. זהו היום שקישרו אותי עמכם
ואתכם עימי, אני אייגע אותכם ואתם תייגעו אותי, וביחד נתיגע [להביא את] הגאולה
האמיתית והשלימה. ושהקב"ה יעזור שנראה פרי טוב בעמלינו".

"תודיענו במברק שהיו הנישואין למזל טוב"

בקשר עם תאריך הנישואין, מוגש להלן יומן משבת ה"עליה לתורה" לפני החתונה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ב"א כסלו תרפ"ט. בתור הוספה הבאנו את מכתבו של אביו של הרבי אליו ערב אותה חתונה היסטורית, ויומן המתאר את חגיגת החתונה בבית הורי הרבי, שנבצר מהם להשתתף בחתונת בנם-בכורם.

שבת פרשת ויצא, י"א כסלו
"האויפופעניש"

בשבת שלפני החתונה, שבת קודש פרשת ויצא י"א כסלו - עלה החתן לתורה בחצר כ"ק אדמו"ר הרי"צ בריגה.

כאשר בירכוהו לאחר העליה ב"מי שברך" אמרו: "בעבור שאביו ואמו (בשמותם ושמות אבותיהם) נדרו לצדקה בעדו וצוו לברכו כו' אמן" - זאת לפי בקשתו המיוחדת של אביו רבי לוי יצחק במכתבו אליו [ראה מסגרת].

"ותהי שמחה גדולה מאוד"

יומנו של החסיד ר' אליהו חיים אלטהויז, נפתח בתיאור מפורט משבת העלייה לתורה, שכדבריו, שמחה זו הייתה "הפתיחה לכל השמחות שלאחריה...".

"ה"אופריפענס" בשבת פ' ויצא י"א כסלו הי' ברוב כבוד והדר בביתו של רבינו שליט"א במדור העליון [=בקומה העליונה] ובסדר גדול. אחו התפלה, בערך שעה ראשונה, במדור התחתון [=בקומה התחתונה] הכינה הרבנית הגדולה [=שטערנא

שרה] שליט"א קידושא רבא בביתה עבור כל הנאספים בערך עשרה מנינים שי'.
 בראש השלחן ישב כ"ק שליט"א עם החתן שי', וכל הנאספים ישבו בצדדי השלחן
 בדממה דקה על כוסי יין מלאים וכל אחד ואחד ברך את רבינו שליט"א ברכת לחיים
 ברוב אהבה מפנימיות הלב, ובאותה שעה נתברך בברכה עמוקה מכ"ק שליט"א כל
 אחד ואחד בפרט ג"כ מעומק פנימיות לבבו הטהורה בלב שמח אשר ייטב פנים.
 אחרי הקידוש אשר נמשך בערך שעה ומחצה רק בניגונים לבביות ובשמחה
 פנימית, התפללו מנחה ויעלו משם כל הנאספים שמחים טובי לב, אל מדור העליון
 לסעודת שבת, ושם בביתו של רבינו שליט"א הי' שלחן ארוך וערוך עבור כל האורחים
 הנכבדים הקרואים להסעודה בערך שבעה מנינים שי', מהם יותר ממנין רבנים ומנין
 שובי"ם ובערך חמשה מנינים אשר לכולם נוכל לתארם בשם חסידים, כולם בעלי
 זקנה יראי אלקים.

ואחרי אשר רבינו שליט"א והחתן נטלו את ידיהם כל אחד ואחד נטל את ידיו וישב
 על מקומו אשר לפי כבודו בסדר גדול. משקה הי' לרוב וכן כל מאכלי שבת בשר
 ודגים פפראות ג"כ ת"ל הי' מוכן לכל אחד ואחד על צד היותר נעלה ונכבד, וכל
 האורחים אוכלים ושותים ושמחים בלבבות שמחות.

באמצע הסעודה, בין דגים לבשר, דיבר רבינו שליט"א מאמר דא"ח "וכל בניך
 לימודי ד", מאמר נפלא מאד, השכלה ועבודה, ומעלת קדושת אותיות התורה
 שבכתב כמו שהם, בהסתכלות בהם נפש מישראל, ולכן קוראים לתורה את החתן
 בהשבת שלפני החתונה, והרבה השכיל להבין מעלת נה"י על כל הספירות, שבהם
 וע"י נמשך כח בהמקבל להיות משפיע...

אחר המאמר אשר נמשך בערך שעה ומחצה, הי' ריקודים ארוכים והיינו שמחים
 בשמחה גדולה, גילה ורעדה יחדיו, בראותנו כי ישמח צדיק, וברבות צדיק ישמחו
 ויעלזו חסידיו ובכבוד ירננו, וגם הוא הקדוש שליט"א מרנן מרקד ומשמח אתנו ותהי
 שמחה גדולה מאד.

. . אחרי הריקודים הי' א רייד [=שיחת קודש] דברים ערבים ומתוקים אשר לא
 שמעו און עוד, ובטח יהי' הנחה מאחד השומעים ואיה"ש [=ואם ירצה השם] אעתיק
 ואשלח לכם ויהי' לכם למשיב נפש וכמים קרים.

ובטרם התחיל לדבר דברים חמים וחדים מעיקבא דמשיחא מעומקא דליבא לקח
 כוס יין מלא בידיו הקדושים ויעמוד על רגליו, ונשתנה פניו הטהורים אזיל חוורא
 ואתי סומקא ועיניו נתמלאו דמע בהשיאם השמימה ויאמר: עתה אשתה לחיים לאחיי
 בני גולה במדינתנו. ויברך אותם ברכה גדולה וארוכה ובקול חזק מאוד, עד אשר פחד
 גדול נפל על כל המסובים ויתגלגלו דמעות לרוב מכל אחד אשר לב רגש לו הלואי

ובטרם התחיל לדבר דברים חמים וחדים מעיקבא דמשיחא מעומקא דליבא לקח כוס יין מלא בידיו הקדושים ויעמוד על רגליו, ונשתנה פניו הטהורים אזיל חוורא ואתי סומקא ועינו נתמלאו דמע בהשיאם השמימה ויאמר: עתה אשתה לחיים לאחיי בני גולה במדינתנו. ויברך אותם ברכה גדולה וארוכה ובקול חזק מאוד, עד אשר פחד גדול נפל על כל המסובים ויתגלגלו דמעות לרוב מכל אחד אשר לב רגש לו הלואי שיקויים בכם בקרוב ברכתו של אותו צדיק, ויקבץ גליותנו מארבע כנפות הארץ ומלאה הארץ דעה.

שיקויים בכם! בקרוב ברכתו של אותו צדיק, ויקבץ גליותנו מארבע כנפות הארץ ומלאה הארץ דעה.

הסעודה הזאת ברוב הודה והדרה לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א ולכל חסידיו שי' נמשכה עד שעה ארוכה בלילה ורק ההכרח להכין הכנה רבא על הנסיעה ביום א' שלאחריו לווארשא אילץ לגומרה קודם חצות, ולולא זאת, בטוח אנכי כי רוב עונגה הרוחני אשר נראה הי' בו בעצמו שליט"א וכן בכל אנ"ש המסובים שי' אשר עין לא ראתה ומעולם לא שמעו עוד פה, טעם גן עדן ממש, כי אז לא נפסקה הסעודה הזאת והשלחן גבוה הזה עד אור הבקר".

עד כאן החלק המתאר את שבת העליה לתורה.

בהמשך יומנו, מצייני ר' אלי-חיים, את מי שהופקדה על כל הצד הגשמי של הכנת המאכלים והמשקאות, עריכת כל סעודות השבת וכו' -

"בתו הצעירה של רבנו שליט"א, שיינדעלע.. אשר הכינה את השבת הגדול הנ"ל ברוב יופיו ותפארתו". זאת משום, שאמה הרבנית שתליט"א היתה כבר באותה עת בוורשה. ומוסיף הרא"ח ומצייני גם את אחותה "הבכירה ח. תי' היתה לה לעזר בהכנה רבה להשבת".

"גם השולחן הי' מקום לריקוד"

באותו יום ובאותן שעות ממש, התקיים מעמד נוסף של "אופרופעניש" - בבית הורי החתן בדנייפופטרובסק. היתה זו שמחה משלימה למעמד שבריגה. על האירועים בדנייפופטרובסק דיווח לחתן דודו, אחי אביו, הלא הוא הגאון החסיד הרב שמואל שניאורסאהן, לפנינו קטע ממכתבו המתאר את אירועי השבת:

"וזה החילותי, מהאופרופענעש, אשר גם אני עלה חלקי בידי להיות יחד עם הוריים

(1) מכתב זה שלח ר' אליהו חיים לבני משפחתו שנותרו ברוסי' וזה הוא האיחול שמאחל אותם שתקויים בהם כו'.

שיחי'. ביום הש"ק אחר התפלה הי' כמובן קידושא רבא וסעודה גדולה ואם כי מספר הקרואים הי' מעט אבל הבאים הי' מרובים, לכבוד היום ולכבוד הזוג החדש, נאמרו דרשות, ועל כולם דרוש דרש אביכם שיחי' בדמעות שמחה וגיל וממעמקי לבבו ממש נראה בעינינו אשר אצלנו יושבים החתן והכלה ואין כאן ריחוק מקום כלל ואתנו עמנו הייתם. דברו באי כח מהבתי מדרש והביעו רגשות לבם והשמחה עמוקה שלהם. גם אנכי החתום מטה דיבר מה שדיבר, אבל כפי אשר לא הורגלתי לשנות דרשותיי פעמיים לכן לא אשנה גם עתה, והי' זה שכרי אשר כל מה שדברתי יצא לפועל בעזה"י.

הסעודה נמשכה עד השעה השמינית בלילה, וכמעט כל הבאים נשאר עד אחר הסעודה באמצע הסעודה כטוב לבנו עשינו ריקודים ומחולות כדבעי למהוי, ועוד יותר מכדבעי למהוי. הריקודים הי' לא רק למטה אך גם למעלה, כי גם השולחן הי' מקום לריקוד, ולא רק בהתפשטות הנפש אך גם בהתפשטות הגוף, כלומר בהפשטת הבגדים החיצוניים עד הטלית קטן. הכלל [= בסך הכל] יום הקריאה הי' ברוב שמחה וגיל אמיתית ברוב פאר והדר ואנכי החתום מטה יצאתי גם מעט מכלי וד"ל".

בעמדך תחת החופה כל העת תחשוב ביראת-שמים

להלן מכתבו של אביו של הרבי אליו ערב החתונה, בו מוסר לו סדר הנהגה מפורט ליום המיוחד.

”כסלו (ת)רפ”ט.

עתה חביבי מחמדי שמע לדבריי, בהנוגע לכלולתך בשטומ”צ אי”ה למז”ט. והוא בערך שבוע או יותר קודם הנשואין, תלמוד טוש”ע יורה דעה סי’ קצ”ג וד”ל. הקריאה לתורה קודם הנשואין יהיו מסתמא בש”ק פ’ ויצא אי”ה. הנה אחר עלייתך לתורה יברכך במי שברך כו’ ויאמרו בעבור שאביו ואמו (בשמותם ושמות אבותיהם) נדבו צדקה בעדו וצוו לברכו כו’ אמן. (ובטח תודיע מקודם באיזו יום יהי’ הקריאה לתורה בכדי שגם אנחנו נשמח בפה אי”ה). ובמוצש”ק תודיע בדיפעש [=מברק] מעלייתך לתורה, וגם במכתב מכל בפרטיות.

ביום החופה תטבול א”ע [=את עצמך] בדיוק במקוה (ישראל ה’, שהמ’ סאה רומזים על ד’ יודי”ן דשם ע”ב, שהשרש הוא המזל נצר חסד, ושייך זה מאד לחתן, ודו”ק) ומיד אחר חצות היום תלמוד פרק ”כ”ה” בתניא בכוונה עצומה (לא בעיון, רק בכוונה כו’) ותומ”י אחר זה תתפלל מנחה עם על חטא בכוונה נכונה ועצומה. וכל המרבה לבכות אז בתענית זה שנחשב כיוהכ”פ (שגם אז הי’ ענין נשואין, שבנות ישראל יוצאות וחולות כו’, במדרגה יותר גבוה מן ט”ו אב) הר”ז משובח. תחת החופה תלבוש קיטל חדש (מובן לך שמאד חפצתי גם האבנט מבגד הצ”צ [=הצמח צדק] ז”ל זיע”א, שאצלי, אבל כו’, ומח’ טובה הקב”ה מצרפה למעשה) על הבגד, סורטוק של משי (שמסתמא תפרת לך, כאשר בקשתך), ותיכף אחר החופה אם חפצך תוכל ללבוש בגד אחר. בעמדך תחת החופה כל העת תחשוב ביראת-שמים (כן אמר לי להנשואין שלי אדמו”ר [הרש”ב] ז”ל נבג”מ זיע”א) ושיהיו לך בנים יראי-שמים דור ישרים יבורך מב”ג תחי’ אשר ברכך ה’.

מיד אחר החופה בהקדם היותר אפשרי, תודיעני בדיפעש [=מברק] שהיו הנשואין למז”ט בשטומ”צ, ואחרי הנשואין תתפלל כל התפלות, (וכן ברכות השחר) באבנט, גם תתחיל להניח תפילין דר”ת ג”כ כל ימך אי”ה.

והימים האלה נזכרים ונעשים

חגיגת י"ד כסלו במחיצת כ"ק אדמו"ר מלך
המשיח שליט"א

תשי"ד - חצי יובל שנים לנישואי כ"ק אד"ש

י"ד כסלו באותה שנה חל בשבת. מה גם שהיה אז חצי יובל לשנת הנישואין של כ"ק אד"ש עם הרבנית.

מסופר, שהרה"ת ר' פיניע אלטוהיז אז ניגש לכ"ק אד"ש וביקשו להתוועד.

באותם ימים לא נהג כ"ק אד"ש להתוועד כל שבת. כששאלו כ"ק אד"ש "מה יום מיומיים, ובגלל איזו סיבה רצונו בהתוועדות", השיב ר' פיניע בחושו החסידי: "באתי לתבוע את דמי השדכנות (שדכנות געלטי)". וכ"ק אד"ש הודיע שיגש להתוועד.

להלן מובא יומן חי המתאר את אירוע אותה שבת ובתוכה ה'התוועדות' הנ"ל.

ש"פ וישלח, י"ד כסלו: 25 שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א.

אחר קבלת שבת איחלו לו כמה מהחסידים "מזל טוב" ובירכו אותו. וענה להם: "אז עם וועט זיין געזונטע און פריילעכע חסידים, איז פון דעם וועל איך אויך זיין פריילאך".

אחרי תפילת שחרית, בשעה 12:45, נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א וחיפש את ר' בערל יוניק ולא הי'. ר' לייבל גרונו נכנס לחדרו הק' ויצא משם כשבידו כוס, יין ומזונות,

(1) אביו של ר' פיניע היה השדכן בנישואי כ"ק אד"ש מה"מ והרבנית. (ר' אלי' חיים אלטוהיז הי"ד).

והתחילה ההתוועדות. נעשה רעש והתחילו לסדר שולחנות, כי לא ידעו מקודם שתייה התוועדות.

בתחילה ישבו רק חמישה-שישה אנשים, כי חלק מהקהל כבר הלך לביתו, והשאר היו עדיין באמצע התפילה.

היו הרבה שהיו בכלל קודם התפילה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א ידע מזה, כי באמצע ההתוועדות אמר: "די וואָס האַלטן נאָך שחרית זאָלן מאַכן קידוש, און די וואָס האַלטן פאַרן דאַוונען זאָלן אַזוי זאָגן לחיים!".

[="אלו שאוחזים אחרי שחרית שיעשו קידוש, ואלו שאוחזים לפני שחרית שיאמרו כך לחיים!"].

כ"ק אדמו"ר שליט"א עשה קידוש, אמר לחיים וציוה לנגן. אח"כ אמר מאמר ד"ה "וכל בניך".

אחר השיחות דיבר גם על עניין החתונה ואמר: אַ חתונה איז אַן ענין כללי באַ אַ איש פרטי, באַ מיר אָבער איז דאָך נאָך דעם האָט מען מיר אַריין געצויגן אין ענינים כללים דורך דעם. צי איך בין צופרידן צי... אבער דער ענין האט זיך שוין אפגעטאן.

דאס איז דער טאג וואס מ'האט מיר פארבונדן מיט אייך און אייך מיט מיר, איך וועל אייך מאטערן, און איר וועט מיר מאטערן, און צוזאמען וועלן מיר אויסמאטערן די גאולה האמיתית והשלימה.

און דער אויבערשטער זאל העלפן מ'זאל זעהן פרי טוב בעמלינו.

וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א: "זאָגט דעם בעש"ט'ס תנועה!".

[="חתונה זהו ענין כללי אצל אדם פרטי, אך אצלי זהו ענין שעל ידו נמשכת בענינים כלליים.

בין אם אני מרוצה ובין אם... אך העניין כבר נעשה. זהו היום שקישרו אותי עמכם ואתכם עימי, אני אייגע אותכם ואתם תייגעו אותי, וביחד נתייגע [להביא את] הגאולה האמיתית והשלימה. שהקב"ה יעזור שנראה פרי טוב בעמלינו.

וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א: "תאמרו את ה'תנועה' של הבעש"ט! (תנגנו את הניגון של הבעש"ט)".

אחרי ניגון הבעש"ט ציוה לנגן את הבינוני, אח"כ את הניגון "אני מאמין", אח"כ ניגון אדה"ז של הד' בבות.

אח"כ אמר: "זאָלן די בחורים זאָגן לחיים און בעטן הצלחה אויף נגלה און חסידות". [שהבחורים יאמרו לחיים ויבקשו הצלחה בנגלה ובלימוד החסידות].

אח"כ ציוה לנגן "ניע זשוריצי כלאפצי", ואח"כ אמר: עס איז דאָך דער שבת וואָס

פאר י"ט כסלו, וואָס דמיני' (משבת) מתברכין כולהו יומין,
זאל דער י"ט כסלו, ר"ה לחסידות בתורת החסידות ודרכי החסידים, זיין בהצלחה
מופלגה,

אָן העלמות והסתרים, אָן מניעות ועכובים בגשמיות און אָן מניעות ועכובים
ברוחניות, עס זאל זיין אין אַ געזונטן אופן און אַ פריילעכן אופן, ובהצלחה מופלגה
למעלה מדרך הטבע.

[שבת זו הרי היא שבת לפני י"ט כסלו, דמיני' (משבת) מתברכין כולהו יומין,
שי"ט כסלו, ר"ה לחסידות בתורת החסידות ודרכי החסידים, יהיו בהצלחה מופלגה,
ללא העלמות והסתרים, ללא מניעות ועיכובים בגשמיות, ובלי מניעות ועיכובים
ברוחניות, שיהיה זה באופן בריא ובאופן שמח, ובהצלחה מופלגה למעלה מדרך
הטבע].

בעת ההתוועדות סיפר כ"ק אדמו"ר שליט"א לרב מרדכי טעלעשעווסקי:
"אין פטרבורג האָבן בחורים אַמאָל אָפגעדאָווענט ראש השנה אין 20 אָדער 50
מינוט די הערן תקיעות ביים רבי'ן.

איר זיצט דאָ, איר מיט ב"צ גייט דאָווענט אָפ, ווי לאַנג וועט עס אייך דויערן?
[בפטרבורג התפללו הבחורים פעם בראש השנה (לערך) עשרים או חמישים דק'
בכדי (לזכות) לשמוע תקיעות מהרבי.

אתם יושבים כאן, כשאתה ובן-ציון תלכו להתפלל, כמה תארך תפילתכם?]
אמר לרב בנימין גורודצקי (ובשעת האמירה שחק): "נעמט אים (ב"צ) צו זיך פאַר
אַ יאָר, צוויי, כדי ער זאל זיצען און לערנען אין ישיבה, אויב ער האָט געדאַרפט האָבן
זארג אויף פרנסה, זאל דאָס [??] ער האָט ביז יעצט געזארגט, מספיק זיין, עס איז ניט
דאָ יעצט פון וועמען מורא צו האָבן, קען מען דאָס זאָגן אָפּען".

[קחו אותו (את ב"צ) אליכם לשנה, שנתיים, בכדי שישב וילמד בישיבה, באם הוא
יצטרך לדאוג על 'פרנסה' יהיה זה??, הוא מספיק דאג עד עכשיו, כעת אין ממי לירא,

2) כלומר, כ"ק אד"ש מה"מ התכוון שיודרו בתפילתו, מפאת השעה המאוחרת.
ביומן מהרה"ח ר' משה לברטוב ('קובץ י"ד כסלו (תשע"א) עמוד 132) מצאנו את התיאור הבא:
לאחרי שיחה הא' אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א להרב"צ שמתוב ולהר' טלישבסקי: ברה"ה תרפ"ה
בלנינגרד [פטרבורג] הלכו לפני התקיעות למקוה, והמקוה היתה רחוקה מאוד, וחזרו רבע שעה
לפני תקיעות, ואמר כ"ק מו"ח אדמו"ר שבחמש עשרה דקות יכולים להתפלל מברכות השחר עד
תקיעות, וכן עשו. ואמר להם כ"ק אדמו"ר שליט"א: גם אתם תעשו כן, והלכו להתפלל. וכשחזרו
אמר להם כ"ק אדמו"ר שליט"א לעשות קידוש בקול ולאחר שעשה טלישבסקי קידוש, אמר כ"ק
אדמו"ר שליט"א לרב"צ שמתוב: החזן [טלישבסקי] עושה בלי חזנות תעשו אתם קידוש בחזנות.

תוכל לומר [לו] זאת בפתחות".

בסיום ההתוועדות עמד הרב דיסקינד ואמר: "אלע בעטן א ברכה פון רבי'ן שליט"א שיוליכנו אנטקעגן משיח'ן!",

[כולם מבקשים ברכה מהרבי שליט"א שיוליכנו לקראת משיח!].

וענה כ"ק אד"ש: "דורך חסידות וועט מען ברענגען משיח, חסידות איז ניט פאָר יחידי סגולה נאָר יעדערע דאָרף האָבן אַ קביעות עתים בזה".

[="ע"י חסידות יביאו משיח, חסידות אינה בשביל יחידי סגולה, אלא כל אחד צריך שיהי' לו קביעות עיתים בזה"].

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:15, כרבע שעה לפני השקיעה, והתפללו מנחה (והיו שהתפללו שחרית מוסף מנחה).

כמובן שאחרי התוועדות עם כאלו 'גילויים' ישבו החסידים להתוועד עוד שעות ארוכות.

תשי"ט - שלושים שנה לנישואי כ"ק אד"ש

בשנת תשי"ט מלאו שלושים שנה לחתונה (תרפ"ט - תשי"ט) למרות שלא מצינו התייחסות מיוחדת לשנה זו במאמרים ובשיחות, הרי "זכר לדבר" מצינו והוא במאמר ד"ה "פדה בשלום נפשי" שאמר הרבי בשבת פרשת ויצא י' כסלו, באמצע המאמר הביא הרבי את מארז"ל עה"פ "שוכי שוכי השולמית" שמדבר אודות השיבה מהד' גלויות ובהמשך לכך ציין "וכמבואר בארוכה בקונטרס דרושי חתונה", כשהכוונה היא למאמר ד"ה "וכל בניך שנאמר ע"י הרבי הריי"צ באותה שבת (פרשת ויצא) שלושים שנה קודם.

בקשר עם מלאות 30 שנה לנישואין, שיגרו קהל החסידים את ברכותיהם לרבי ולרבנית. כמצופה השיב הרבי למברכיו במכתבי תודה וברכה. לפנינו אגרת מכ' כסלו תשי"ט בו משיב הרבי לאחד ממברכיו:

"בתודה מאשר הנני הקבלה - בעתו - ומכתב הברכה לתקופת השלושים של יום החתונה

ובסגנון חז"ל - כבר מלתו אמורה אשר כל המברך מתברך בברכתו של הקב"ה וכמ"ש ואברכה מברכך. והרי מבואר אשר ברכתו של הקב"ה יש בה מעלה הנפלאה. אשר נמשך רצון חדש וברכה הכי עליונה

וכמבואר בכ"מ ומהם בתורת דא"ח ד"ה אריב"ל כו' אברכה מברכך (ספר המאמרים תרכ"ט). בברכה.

סיפר הרה"ח דוד רסקין:

לקראת י"ד כסלו תשי"ט במלאות שלושים שנה באו בהצעה ורצון לתת מתנה לאדמו"ר שליט"א להדפיס את שיחותיו הקדושות. הרבי השיב בחיוב. ואמר ש"זהו ענינם" [=של צא"ח].

תשכ"ד - ל"ה שנים לנישואי כ"ק אד"ש

ביומני אותה תקופה אין אנו מוצאים תיאור מיוחד על התוועדות בתאריך הנישואין, אך מכתב מיוחד ומרתק מצאנו גם מצאנו. להלן מכתב אותנטי המובא כאן בשינויי עריכה קלי ומתבקשים, מאירועים שמיימים שארעו אז בחצרו של כ"ק אד"ש (המכתב נדפס בגל' בי"מ).

מוצאי שבת קודש י"ד כסלו תשכ"ד

לידידי ורעי היקר שיחי

כפי שהבטחתי לך טרם נסעתי, אני ממשיך לכתוב לך את האירועים המיוחדים כאן בבית חיינו, ולפי סדר הדברים

בטח שמעת על המאורע שאירע ביום שישי שעבר [ו' בחודש], כאשר רצחו את נשיא ארצות הברית, ג'ון קנדי. הוא נסע במכונית פתוחה וצעיר אחד ירה בו למוות הידיעה על כך הגיעה לכאן ביום שישי אחר-הצהריים. וכאשר אד"ש שמע על זה - הוא מאוד התפלא איך קנדי נסע ברכב פתוח באופן כזה שיוכלו לפגוע בו בקלות. בש"ק לא הייתה התוועדות.

לקראת ט'-י"ט כסלו יצא לאור מחדש הקונטרס "בד קודש", התאריך בפתח דבר הוא 'כף מרחשון ה'תשכ"ד' אשתדל לשלוח לך בזמן הקרוב את הקונטרס.

כפי שכבר כתבתי לך בעבר, ישנם בכל מוצאי שבת קודש שידורי רדיו של הרב יוסף ויינברג בספר התניא וחזרה משיחות ק' של אד"ש. הרבה פעמים נותן לו אד"ש הוראות מה לדבר בשידור.

במוצאי שבת קודש זה שאל הרב ויינברג את אד"ש באם להתייחס לרצח קנדי, ואמר כ"ק אד"ש, שבאם בשאר השידורים (לאו דוקא הדתיים) עושים זאת - שגם הוא יתייחס לזה

[אגב, פרט מעניין הוא - שהרבי הוסיף ואמר שידבר בשיעור ברדיו על הקונטרס

"בד קודש"³ שיצא לאור עכשיו. ושידגישי את ההערה שהוסיף הרבי בהוצאה החדשה, אודות 'שר ומושל'.

כאן ב-770 מדברים התמימים ואנ"ש שכל ההוצאה לאור של הקונטרס "בד קודש" בעיתוי הנוכחי היתה קשורה עם הרצח של הנשיא קנדי - בדוגמת ההוצאה של מאמרים מיוחדים בקשר עם מיתת סטאלין וכיו"ב. וכידוע הנהנת רבותינו נשיאינו באמירת מאמרים שהיו קשורים עם החלפת מנהיגי מעצמות ומדינות. מובן שהשערתינו התחזקה לנוכח העובדה שהרבי אמר לרב ויינברג לדבר על זה בקשר עם הרצח⁴!

בטח שמעת פעם על פתגם רבותינו נשיאינו שהיו אומרים על הצמח-צדק שהיה נוהג בראש השנה להמליך מלכים ולעשות סדרים בפטרבורג, וידוע הרי שבכל ראש השנה מרמז הרבי את המאורעות שיקרו במהלך השנה. ואכן כאן מדברים זקני החסידים בהתפעלות על כך שהשנה היו על כך יותר מרמזים, כאשר במהלך התוועדות שבת שובה שהתקיימה בהמשך להתוועדות של ר"ה דיבר אד"ש בפירושו על כך שבראש השנה מרמז כל מה שיתרחש במהלך השנה:

כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר שידוע שבמאמרי של כ"ק אדמו"ר הריי"צ בשנת הסתלקותו - לא רק המאמר "באתי לגני" שעליו ידוע ומפורסם שנרמז בסופו עניין ההסתלקות, אלא כל מאמרי אותה שנה - נרמזו כמה ענינים נפלאים, מתחיל ממאמרי ראש-השנה, ששם פסק הרבי הריי"צ איך צריך להיות הסדר של כל הראש-השנה'ס שבכל השנים כולם עד ביאת משיח צדקנו!

במאמר זה, אמר אד"ש, אמר כ"ק אדמו"ר הריי"צ חידוש נפלא:

ידוע מה שמבואר בחסידות שעניינו של ראש השנה הוא קבלת עול, וקבלת עול צריכה להיות "מן המיצר", ודוקא אז מביאה העבודה של ראש השנה אל המרחב. "ענני במרחב". ובאותו מאמר חידש כ"ק אדמו"ר הריי"צ שגם העבודה של קבלת עול צריכה להיות באופן של "מרחב" - שבזה רמז, שמכאן ואילך עד ביאת משיח צדקנו - צריכה להיות הקבלת עול של ראש השנה ועבודתם של ישראל - באופן של הרחבה כפשוטו.

הרבי הוסיף וביאר שעבודה זו של "במרחב", שייכת בעיקר לבנין המלכות, שזהו

(3) הערת המערכת: הקונטרס 'בד' קודש' הוא מכתב שכתב אדמו"ר האמצעי לשר פלך וייטעבסק ברוסיה. בקשר למאסרו וההערה - הערתו של הרבי שנדפסה שם (בהע' 26 - נדפסה אח"כ ב"אגרות קודש" אדמו"ר האמצעי חלק א' ע' רצט) על התיבות "שגם השרים הגדולים" וזלה"ק: "להעיר מהא דגם עליהם מברכים כו' (מג"א לשו"ע או"ח סרכ"ד סק"ה), והא דלא הביאו כאן, י"ל שהוא (1) מפני שברכתם בלא שם ומלכות. (2) ועיקר - כיון דאדה"ז לא הביאו בסדר ברה"נ שלו (פי"ג ס"ט) משמע (לכאורה) דלא ס"ל".

(4) הערת המערכת: הרב ויינברג סיפר, כי זכור לו שהרבי גם אמר לו לדבר על כך שלכל מדינה יש שר למעלה. ובודאי למעצמה כארצות הברית (ראה "ספר השיחות - תורת שלום" ע' 204).

עיקר הענין בראש השנה - "תמליכוני עליכם", אשר משם נמשכים כל הענינים בהרחבה, ממרחב העצמי בלי שום מדידה והגבלה והביא על כך המבואר בקונטרס "בד קודש" (!) של האדמו"ר האמצעי בענין מלפניך משפטי יצא כו' - והלא דבר הוא: לאחר מעשה דיברו זקני החסידים על שיחה זו כ"שיחה שמיימית"... בטח תקרא שוב את ההנחה מהשיחה של שבת תשובה, ששלחת לך פעם שעברה].

הרצח היכה גלים בכל העולם. מכל העולם באים משלחות לווישינגטון, ביום שלישי [י' בחודש] הגיעה לווישינגטון משלחת ישראלית בראשות מר זלמן שז"ר.

אד"ש שלח לווישינגטון את ר' ניסן מינדל מהמזכירות, ואת ר' יצחק גולדין מנהל בית רבקה כשלוחיו אל מר שז"ר, אד"ש שלח איתם את הספר "בד קודש" שיצא-לאור כעת, וגם שני בקבוקי משקה - בקבוק אחד עבור ארץ הקודש ועוד בקבוק על מנת להתועד שם לרגל י' כסלו.

שמעתי ששז"ר קיבל את פניהם של משלחת אד"ש בסבר פנים יפות, ומר אברהם הרמן חילק את המשקה ששלח כ"ק אד"ש. אחר-כך התפללו מעריב יחד עם חברי המשלחת, שחבשו לראשם כיסוי ראש בשעת התפלה.

ב'מארגן זשורנאל' של יום חמישי האחרון היה כתוב ששז"ר מאוד רצה לבוא ליחידות אצל כ"ק אד"ש. אולם נמנע ממנו לעזוב את וושינגטון כיון שאם יסע לניו-יורק - זה יראה כאילו הוא לא בא לכבוד הלווייתו של קנדי, אלא לעוד כמה עניינים.

אולם, כותב ה'מארגן זשורנאל', כיון ששז"ר הוא חסיד חב"ד - הוא לא יכל להתאפק. ולדברי מקורביו הוא התבטא "להיות באמריקה ולא להיות ביחידות - הרי זה מופרך" בסופו של דבר טלפן שז"ר למזכירות אד"ש וביקש לדבר עם אד"ש. אד"ש עלה על קו הטלפון, והשיחה ביניהם ארכה יותר מחצי שעה! שמעתי שכאשר שמע כ"ק אד"ש על פרסום הדברים - הוא שליט"א לא היה שבע רצון מזה.

אעתיק לך כאן את עיקרי הדברים אשר הגיעו לידי אודות שיחתם של אד"ש ושז"ר: שז"ר סיפר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שבמסירת השיעור שלו ללימוד החסידות - הוא לומר את "שרש מצות התפלה" לאדמו"ר הצמח-צדק, ואד"ש התפלא על כך מכיון שזהו מאמר ארוך ביותר, והזכיר שלאחרונה הדפיסו מאמר זה מכתב ידו של הצמח-צדק אחר כך אמר שז"ר שהם רוצים להתחיל ללמוד בשיעור את מאמרי אדמו"ר הזקן - "אתהלך ליאזנא", ואמר אד"ש שאם לבס של משתתפי השיעור חפץ בכך, וכולם מסכימים על זה - "אני מאוד שמח. ושיהיה בהצלחה".

אחר כך התעניין כ"ק אד"ש בשלומו, כיון שנראה מהעיתונות שהוא עובד הרבה שעות. ואמר כ"ק שמסתמא עושה הכל באופן של "בכל דרכך דעהו".

הרבי הוסיף וביאר שעבודה זו של "במרחב", שייכת בעיקר לבנין המלכות, שזהו עיקר הענין בראש השנה - "תמליכוני עליכם", אשר משם נמשכים כל הענינים בהרחבה, ממרחב העצמי בלי שום מדידה והגבלה והביא על כך המבואר בקונטרס "בד קודש" (!) של האדמו"ר האמצעי בענין מלפניך משפטי יצא כו'

- והלא דבר הוא: לאחר מעשה דיברו זקני החסידים על שיחה זו כ"שיחה שמיימית"... בטח תקרא שוב את ההנחה מהשיחה של שבת תשובה, ששלחתי לך פעם שעברה.

אחר כך אמר אד"ש שהוא קיווה שיתראו ב"ט כסלו, אבל מכיון שזה לא יתאפשר [כנ"ל כיון שבאם יבוא גם לניו-יורק יתפרש הדבר כאילו לא בא במיוחד להלווייתו של קנדי] - לכן ייפגשו במחשבה. ואמר אד"ש: ישנם שעות האכילה וכו', אבל ישנם גם שעות משותפות.

שז"ר הזכיר את ההפגנות שנערכו לאחרונה כאן בארצות הברית, ואמר כ"ק אד"ש שישנו חילוק עיקרי בין ההפגנות שנערכות כאן בארצות הברית להפגנות שנערכות בארץ - כיון שהנעשה כאן הוא רק בשם חלק מעם ישראל, מפלגה מסויימת, אבל לא של כלל ישראל. משא"כ הנעשה בארץ מתפרש בעיני העולם ככלל ישראל.

שז"ר אמר שמארגני ההפגנות טענו שגם ליובאוויטש הסכימו להפגנות, ואמר אד"ש: הרי הם בעצמם שוללים את ליובאוויטש...

אגב, בנוגע לשיחת טלפון עם שז"ר, שמעתי עוד פרט, והוא, ששז"ר הזמין את אד"ש לבוא לביקור בארץ. איני יודע מה השיב לו אד"ש⁵.

בשבת הייתה התוועדות, ולא היה מאמר. אני מאמין שעד לכתבת המכתב הבא יהיה בידי הנחה מהשיחה, ואני אשלח לך אותו.

החדשות המסעירות ביותר, הן הדברים דלהלן, וחדשות אלו אני מבקש שלא תפרסם בין החברים, כי גם כאן כמעט אף אחד לא יודע על כך... לך אני כותב גם את הדברים הללו כפי שהבטחתי לך בטרם נסיעתי, שלא אמנע ממך בר.

ובכן, נקודת הדברים היא, שביום חמישי האחרון ("ב בחודש) חש אד"ש בלבן. אולם הוא שליט"א אינו מראה שום סימן על זה, ואפילו קיבל ליחידות באותו לילה.

כאמור, אד"ש משתדל לא לתת שום ביטוי חיצוני למתחולל בליבו, ואילולי שמעתי

(5) הערת המערכת: מעניין לציין ל"אגרות קודש" חכ"ג עמ' מ במכתב למר שז"ר מתאריך י"ז כסלו תשכ"ד, הפותח במילים "בהמשך לשיחתנו הטלפונית וסיומה ברכת חג הגאולה..."

זאת במו אוזניי מד"ר זליגסון - לא הייתי מאמין.

ביום חמישי בבוקר, לאחר תפלת שחרית, כשיצאתי מ-770 ראיתי את ד"ר זליגסון יוצא במהירות מהפתח ונכנס ממש בבהלה אל מכוניתו. כפי שאתה יודע - אני הרי סקרן בטבעי, והמהירות הגדולה בה הוא יצא מ-770 התמיהה אותי מאוד. החלטתי לחכות ולראות אם יהיה משהו מיוחד.

ואכן, כעבור זמן קצר חזר ד"ר זליגסון ל-770, נכנס במהירות לגן עדן התחתון, ויצא יחד עם הרייל"ג שי'. אף אחד לא עמד בחוץ בשעה ששניהם הוציאו מהמכונית מכשיר רפואי, ונשאו אותו במהירות לתוך חדרו של הרבי. נראה לי שאני הייתי היחיד שהבחין בכך, כי זה לקח בסך-הכל שניות אחדות עד שהם נבלעו עם המכשיר בחדרו של הרבי.

כעבור יותר משעה יצא ד"ר זליגסון מחדרו של אד"ש. ניגשתי אליו, ושאלתי אותו מה קרה? בהתחלה הוא ניסה להתחמק ממני, אבל לאחר שאמרת לי שראיתי אותו ואת לייבל סוחבים את המכשיר הרפואי - הוא הסכים לספר לי בכללות על המצב, בתנאי כפול ומכופל שלא אפרסם זאת, אני מקווה שאתה מבין שאת מכתבי זה אתה גונז מייד לאחר קריאתו, ולא מפרסם זאת בשום פנים ואופן (פשוט הבנתי מדבריו שכ"ק אד"ש אינו חפץ בפרסום הדברים).

הוא סיפר לי כך: לפני השעה עשר, כאשר לייבל נכנס להודיע על קריאת התורה, ביקש ממנו כ"ק לקרוא לזליגסון לאחר התפלה. כאשר הוא הגיע, אמר לו אד"ש שאתמול הוא התאמץ, והוא הרגיש כאב בלב, או בסמוך לו, וגם קיבל מכה ברגלו. אד"ש ביקש ממנו שיעשה לו קרדיאוגרם.

הוא אכן הביא את הקרדיאוגרם (זה המכשיר הרפואי שראיתי שהם הכניסו לחדרו של אד"ש, ותפקידו לבדוק את תקינות הלב), ובקש מלייבל להכניס שני ספסלים לחדר אד"ש ולסדרם ביחד, כדי שאד"ש יוכל לשכב עליהם.

בעת שלייבל סידר את הספסלים, אמר לו אד"ש בחיוך שמסתמא הוא לא יעשה מזה פרסום. אחר כך לייבל יצא, וד"ר זליגסון נשאר עם אד"ש בחדר. הוא לא רצה לספר לי בשום פנים ואופן מה בדיוק קרה, ורק זאת הסכים לומר, שהמכשיר הראה שבכלל, הכל בסדר, רק שיש מיחושים קלים.

הוא אמר לי שהוא הציע לאד"ש שיהיה אצלו כדורים לכאבי לב, למקרה הצורך, אולם כ"ק אד"ש אמר שרוצה שיתן לו תרופה שהוא יוכל ללכת ללא כאבים, ושלא יצטרך להגיע לכדורים הנ"ל. זאת אומרת שמלכתחילה לא תהיה סיבה לקחת את הכדורים.

בנוגע לכאבים ברגל, אמר אד"ש שאינו יודע איזה מאמץ פיזי הוא עשה, אולם הוא ישתדל ללכת יותר לאט. עוד אמר אד"ש, שהרבנית אינה יודעת על זה, ורק שבבוקר

שאלה אותו מדוע הוא הולך באיטיות.

עד כאן מה שהצלחתי להוציא מד"ר זליגסון. יותר הוא לא הסכים לגלות לי, וגם זה, להזכירך שוב - לא נועד לפרסום.

מעניין שלמרות הנ"ל - לא נסע כ"ק ברכב, אלא הלך ברגל לביתו.

פרט נוסף ראוי לציון הוא, שבליילה הייתה יחידות עד קרוב לחצות. והרי זה למעלה מגדר אנושי ממש...

ישלח השי"ת רפואה שלימה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ונזכה שיוליכנו מתוך בריאות נכונה קוממיות לארצנו בקרוב ממש.

עד כאן מה שנודע לי על מאורעות השבוע האחרון. באם יהיו עוד חדשות מיוחדות - אני יעדכן אותך במהירות. ושוב, להזכירך - לא כל הנכתב כאן נועד לפרסום, אני סומך על שיקול דעתך, שתדע מה לפרסם בין התמימים ומה לא...

בידידות ובתקווה לראותך כאן בד' אמות של כ"ק אדמו"ר שליט"א כמה שיותר מהר.

תשכ"ט - ארבעים שנה לנישואי כ"ק אד"ש

בשנת תשכ"ט זכו החסידים לרצף מאורעות מיוחדים לרגל יובל הארבעים (תרפ"ט - תשכ"ט). בשורות הבאות ננסה לתמצתם בראשי פרקים:

בחודש תשרי של אותה שנה עורר הרבי בשיחותיו הק' על לימוד אגרת התשובה לרבינו הזקן. בימים שלאחר מכן עורר הרבי גם במכתביו על לימוד זה. במכתב מז' מרחשון כותב הרבי:

"התקווה שגם הוא משתתף בהפצת לימוד אגרת התשובה לרבינו הזקן שהו"ל זה עתה בחוברת בפני עצמה וכו' בכדי להגדיל ההפצה וזכות הרבים מסייעת".

בעקבות דברי הרבי קיבלו על עצמם אנ"ש והתמימים קיום הוראה זו כ'מתנת נישואין' לרבי שליט"א ולרבנית הצדקנית בקשר עם יובל הארבעים, ובנוסף לכך צירפו לצדקה סך כסף במספר ארבעים. כל זאת, כמובן, יחד עם ברכות ואיחולים שנבעו מקרב לב עמוק ונשלחו לרבי לרגל היום הבהיר.

מזתנה מקוריית

באחד העיתונים שיצאו לאור בשעתו, נתפרסמה ידיעה תחת הכותרת: "מתנת יובל מקורית של חסידים לרבם - שינון פרקי אגרת התשובה". בהמשכה הופיעה הידיעה הבאה:

"השבוע נמלאות ארבעים שנה לנישואי הרבי שליט"א מליובאוויטש. נשיא חסידות חב"ד, החליטו חסידיו ברחבי תבל להגיש לו שי מקורי: כל אחד מהם ישנן לעצמו בעל-פה את פרקי אגרת התשובה של אדמו"ר הזקן. שהרבי הורה לאחרונה להתעמק בהם.

הרבי שליט"א הורה בתקופה האחרונה להתעמק ולקבוע שיעורי עיון - ביחיד ורבים - בספר אגרת התשובה. לצורך זה אף יצאו לאור מהדורות מיוחדות של הספר וגם תרגומים שלו בשפות אנגלית, צרפתית, ספרדית ואיטלקית".

בהתוועדות קודש שנערכה בשבת פרשת וישלח ט"ז כסלו, הודה הרבי במעמד כל הציבור למברכיו והשיב בברכות רבות. בדבריו הרחיב הרבי אודות מעלת מספר ארבעים ושייכותו לתורה, תפילה, תשובה, נישואין וגאולה (ראה מסגרת).

בעיצומה של התוועדות זו, אמר הרבי מאמר חסידות ד"ה "מרגלא בפומי" דרבא". מאמר זה מיוסד על מאמר (באותו ד"ה) שנאמר ע"י הרבי הרי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (ב'שבת שבע ברכות' - ש"פ וישלח).

למרות דבריו של כ"ק אד"ש (שיאריך הזמן באם ישלח מכתב ברכה לכל אחד, וע"כ השיב בברכה כללית בהתוועדות), זכו רבים לקבל מכתב ברכה (כללי-פרטי) - מתאריך טו"ב כסלו תשכ"ט (יום לאחר אמירת השיחה הנ"ל) - הפותח ב"ותשואת חן על הברכות בקשר לתקופת הארבעים שנה" ובו תוכן השיחה משבת קודש. להלן קטע א' מתוך המכתב:

"נעמה ביותר והביאה שמחה רבה הידיעה אשר רבים מהמברכים צירפו להברכה וחזיקו ואישרו אותה על ידי ענייני בתורה וכו'. ובאתי בהצעת-בקשתי אשר כל אחד מציבור המברכים יעשה שניהם. תלמוד ומעשה".

...

בזאת לא תמו אירועי יובל הארבעים. במשך כמה שבתות המשיך הרבי ואמר מאמרי חתונה המיוסדים על מאמרים שאמר הרבי הרי"צ בשנת תרפ"ט. לפנינו רשימת המאמרים ותוכן השיחות:

- (א) המאמר הנ"ל - ד"ה "מרגלא בפומי" דרבא" (שנאמר בש"פ וישלח ט"ז כסלו).
 (ב) בהתוועדות י"ט כסלו אמר הרבי מאמר ד"ה "א"ר אושעיא". מאמר זה מיוסד על מאמר באותו ד"ה שאמר הרבי הרי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (בי"ט כסלו בעת סעודת חג הגאולה והשבע ברכות).

בהמשך למאמר זה המשיך הרבי בשיחת קודש מיוחדת אודות תוכן המאמר: "כפי שדובר קודם זהו מאמר שמיוסד על מאמר של כ"ק מו"ח אדמו"ר שאמרו לפני ארבעים שנה בי"ט כסלו בעת הסעודה כפי שנכתב ע"ג המאמר ונדפס בדרושי חתונה.

.. אביע תודתי וברכתי ברבים"

לפנינו תוכן קצר מהשיחות שנאמרו בשבת (להבנה מושלמת יש לעיין בגוף השיחה ובפרט בחלק שהוגה ע"י הרבי ונדפס בלקו"ש ח"ה עמודי 422-429 ובהערות שם):

".. תודתי נתונה בזה וברכתי לכל המברכים (ובקשתי רבה למסור זאת גם לאת אשר איננו פה) שליט"א - שתקויים בהם ברכתו של הקב"ה ובתוספתו, שתוספתו של הקב"ה מרובה על העיקר, לכאו"א בכל המצטרך לו מנפש ועד בשר.

.. מאחר, וכאמור לעיל, מנהגם של ישראל לברך את המברך "וכן למר" ומנהג ישראל תורה היא, ודבר הנעשה עפ"י ציווי התורה הרי זה בשליחותו של הקב"ה - יוצא איפוא, שע"י הברכה של המברך, נמשכת ברכתו של הקב"ה, ויה"ר - בהוספה ותוספתו מרובה על העיקר. אשר זהו נעלה לגמרי מהעיקר, שרש ומקור.

היות שיאריך הזמן ביותר באם יישלח מכתב ברכה לכל אחד בנפרד, אביע תודתי וברכתי עתה ברבים, במעמד של כמה וכמה עשיריות מישראל, לכל אחד ואחת ולכולם יחד. - אשר בשעה שזהו באופן של "כולנו כאחד" אזי זה גופא כלי ל"ברכנו אבינו" - שלכל אחד ואחת תושפע ברכתו של הקב"ה ובתוספת מרובה על העיקר, בבני, חיי ומזוני רויחי.

את הברכות וכו' העניקו בקשר עם יובל הארבעים, ולהעיר שמספר ארבעים קשור במיוחד עם שלשת הענינים - תורה, תשובה ותפילה.

וכפי שרואים בג' פעמים ארבעים יום שמשה רבנו היה בהר. בארבעים יום הראשונים קיבל את התורה (שזהו גם הרמז בשם תרומה: תורה מ'). בארבעים יום השניים משה רבינו התפלל וכפי שכתוב "ואתפלל גו". ובארבעים יום האחרונים פעל את הענין של "סלחתי כדברך" - ענין התשובה. שלכן נקבעו הימים מר"ח אלול עד יום הכיפורים לארבעים ימי תשובה. כמו כן מספר התעניות של תשובה הוא ארבעים יום. רמז נוסף יש בזה: שלושת ענינים אלו (תורה תפילה ותשובה) פותחים באות תי"ו שהוא עשר פעמים ארבעים.

ענין הנישואין אף הוא קשור עם המספר ארבעים כמרוז"ל "ארבעים יום קודם יצירת הולד מכריזין בת פלוני לפלוני". זאת ועוד: ע"פ קבלה, תשובה היא בספירת הבינה וחופה גם היא בחינת בינה המקפת לזו"ן - חתן וכלה.

כמו כן הגאולה קשורה למספר ארבעים. בפסוק "לסרבה המשרה ולשלום אין קץ" מופיעה מ"ם סתומה באמצע תיבה, וידוע שפסוק זה נאמר על משיח (שגם שמו מתחיל במ"ם), ולאידך, ישנו פסוק "חומות ירושלים אשר המ פרוצים" מופיע מ"ם פתוחה בסוף התיבה. והענין בזה, ש"מפני חטאינו" נפרצו חומות ירושלים, ותפקידו של משיח הוא לסגור פירצה זו, וזהו הרמז בפסוק הנ"ל המדבר על משיח הכלי והדרך להמשכת ברכות והשפעות, הלא הוא ע"י לימוד התורה וקיום המצוות. - הרבה מהמברכים קישרו את ברכותיהם יחד עם הוספה בלימוד התורה ובנתינת צדקה (שצדקה היא עיקר המצוות מעשיות ונקראת בשם מצוה סתם).

ואעפ"י שבני ישראל נחלקים לשני סוגים: יושבי אהל אשר עיקר ענינם הוא לימוד התורה ובעלי עסקים אשר עיקר ענינם הוא קו הצדקה וגמ"ח, אולם מאחר ובקדושה הרי כל הענינים הם בהתכללות, הרי מהראוי והנכון שגם יושבי אהל שלעת-עתה הם עשו זאת בהוספה בלימוד התורה בלבד, יצרפו לזה גם את ענין הצדקה (ובפרט שזה נוגע גם ללימוד התורה, כמארז"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו) וכן גם לאידך גיסא, בעלי העסקים שלע"ע עשו זאת בנתינת הצדקה בלבד, יצרפו לזה גם הוספה בלימוד התורה."

עד כאן תוכן מהשיחות הק'.

בנוסף לכך ישנם כמה נקודות המבוארות ביתר הרחבה במאמרו של אדמו"ר הזקן בעל הגאולה והשמחה ד"ה צדקת פרזונו תקס"ט. וכפי שמובאים כמה קטעים ממנו באור התורה לאדמו"ר הצמח צדק.

ישנם גם הביאורים על אותו מאמר בפ' בשלח (גם שם זה על הפסוק "צדקת פרזונו") מאדמו"ר האמצעי, וכן הביאורים של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק כפי שנדפסו באור התורה סוף פרשת בשלח

בכל המאמרים הנזכרים מדובר בענין "והנצח זו ירושלים" כדברי הגמרא במסכת ברכות ומקשרים זאת למ"ש פרוזות תשב ירושלים".

כאן דיבר הרבי בארוכה אודות דברי הגמרא שם והמשיך בביאור באגרת התשובה

6) באחד מהיומנים מוסיף לתאר: בסיום שיחה זו ניגנו ניגון שמה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לקשר את הניגון עם המילים "פרוזות תשב ירושלים".

לרבינו הזקן. בהמשך ההתוועדות הוסיף הרבי ואמר:

"בכלל בענין ארבעים מצינו ב' דעות (כמדובר בשבת שעברה) דעת רש"י ודעת תוס': רש"י (ע"ז ה, ב) מפרש את המאמר "לא קאים איניש אדעתי' דרבי" שהכוונה לארבעים שנה משעה שנולד, לעומתו תוספות (סוטה כב, ב), מפרש שהארבעים שנה הם משעה ששמע את הסברא מרבו. וכדעת התוס' משמע קצת מ"המשך" וידעת תרנ"ז' שזוקקים לארבעים שנה כדי להתבונן בענין ששמע מרבו".

כאן הקשה הרבי כמה קושיות ולאחר מכן ביאר את כל הענין של "בן ארבעים לבניה" בארוכה. בסיום הדברים הציע הרבי הצעה מעשית: "ישנו מנהג טוב, שבשעה שרוצים לברך יהודי מקשרים זאת עם צדקה לזכות אותו אדם, וכפי הנוסח בברכת מי שברך "בעבור שבלי נדר אתן לצדקה בעדו". . לכן דבר נכון הוא (וכפי שדובר כמה פעמים שבשעה שישנה התוועדות צריך שיתווסף מכך דבר חדש), שמכאן ולהבא - בנוסף לכך שישנו מנהג העולם שבשעה שמברכים מישהו או מעניקים לו מתנות וכיו"ב (שגם זה הוא בגדר "מנהג ישראל תורה היא" שגורמים נחת רוח ליהודי, עם כל המנהגים הטובים הכרוכים בכך), הרי ישנו ענין נעלה יותר, והוא, כאשר מקשרים זאת עם ענין הצדקה וענין התורה (וכאמור לעיל שעם שני דברים אלו יכול המברך לקשר את ברכתו). לכן - דבר נכון וטוב וישר ומתוקן, שיתקנו, שבכל ענין של קיבוץ והתאספות לברך, אם המדובר בחתן וכלה או בבר מצוה וכיו"ב שיקשרו זאת עם צדקה ותורה.

מי שרוצה להעניק מתנות מהיכי תיתי, אם על-ידי-זה הוא לא נכנס לחובות יכול הוא לעשות זאת. . אבל העיקר הוא התורה והצדקה לזכות המתברכים".

כאן האריך הרבי להסביר שענין הצדקה והתורה שייך גם לנשים ולאחר מכן סיים: "ויהי רצון שהצעה ובקשה זו, ומנהג זה, יתקבל בכל תפוצות ישראל, שבשעה שמברכים יהודי - והרי ביכלתו של כל יהודי לעשות ענין של צדקה וענין של לימוד תורה - יעשו זאת בשמחה וטוב לבב. וכמים הפנים לפנים, הקב"ה מקיים ברכות ישראל איש לרעהו במילוה".

ג) בשבת פרשת וישב אמר הרבי מאמר ד"ה "פדה בשלום נפשי". מאמר זה הוא המשך למאמר הקודם ד"ה "א"ר אושעיא".

גם בהתוועדות זו האריך הרבי בביאור מעלת מספר ארבעים והקשרו לתורה תשובה ותפילה. בנוסף לכך התעכב לבאר רש"י מפרשת השבוע הקשור לענין הנישואין.

ד) בשבת פרשת מקץ, שבת חנוכה, אמר הרבי מאמר ד"ה "ועל הניסים". מאמר זה אף הוא (בכמה ענינים) המשך למאמרים הקודמים (ד"ה "א"ר אושעיא" וד"ה "פדה בשלום נפשי").

תשל"א - מ"ב שנה לנישואי כ"ק אד"ש

בשנת תשל"א, בש"פ וישלח י"ד כסלו, אמר הרבי מאמר ד"ה "וישלח יעקב מלאכים". במהלך המאמר התעכב הרבי לבאר את המאמר ד"ה "וכל בניך" שנאמר ע"י הרבי הרי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (בשבת העליה לתורה ובסעודת ה'חתן מאל').

חלק מתוכן המאמר בשילוב חלק משיחת ש"פ וישלח תשל"ז הוגה ע"י הרבי ונדפס בלקו"ש חט"ו עמוד 294 ואילך.

תשל"ה - מ"ו שנה לנישואי כ"ק אד"ש

ביומן שנכתב ע"י הרה"ח ר' יצחק מאיר סוסובר, מופיע בתאריך יום חמישי י"ד כסלו הקטע הבא:

לרגל מ"ז שנה⁷ לי"ד כסלו - יום חתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א - [הת' ישראל מרדכי הלוי] קאזאמינסקי הכניס לכ"ק אדמו"ר שליט"א מ"ז סיפורים שלי⁸, וענה לו אדמו"ר שליט"א: "נתקבל ת"ח דבר בעיתו מה טוב, היש כבר נדפסו?" (כלומר האם סיפורים אלו נדפסו כבר בעבר?).

תשל"ח - תחילת שנת היובל לנישואי כ"ק אד"ש

ביומן שנכתב בשעתו, מופיע בתאריך יום חמישי י"ד כסלו הקטע הבא:

יום חמישי, י"ד כסלו:

קריאת-התורה ומנחה בשעות הרגילות. לא נכנס לערבית.

מספרים שהבוקר, בעת שהלך הד"ר רזניק עם אד"ש עד לשדרת איסטערן פארקוויי, הוא שאל את אד"ש שתי שאלות על שיחת אד"ש שבלקוטי-שיחות (כרך ז ע' 121-122), בעניין המשל שמביא רש"י "אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב", שכן הוא בנמשל לגבי אהרן הכהן.

הד"ר שאל: לכאורה הרצון של אהרן להיכנס לקודש-הקודשים לא הי' עניין של קרירות, "צונן", אלא אדרבה, חמימות? אד"ש ענה לו: היות שהוא רצה להיכנס סתם, שלא על-פי הצייווי, הרי זה עניין של "צונן".

(7) תחילת שנת המ"ז

(8) וראה תיאור החלטת החסידים ע"ז ביומן מתשל"ט המובא לקמן.

(נוסח אחר: הד"ר שאל: מה הדמיון בין הצמאון דאהרן לחולה, הרי חולה מתחילה אוכל או שוכב במקום קר ואחר-כך נעשה חולה, משא"כ באהרן הוא להיפך, שכבר מתחילה הוא בצמאון "חולת אהבה". וביאר אד"ש: בנוגע לזה אין המשל דומה לגמשל, שהרי אין הכוונה שזה דומה בכל הפרטים, רק לעניין זה שצריכים להשיח ("באווארענען") שלא יהי' עניין שהוא שלא כדבעי).

עוד שאל הד"ר על המבואר בשיחה שהחלק הראשון של המשל, "אל תאכל צונן", קשה יותר מהחלק השני, "אל תשכב בטחב", ולכאורה, על-פי חוקי הרפואה, נראה ההיפך, שלשכב בטחב קשה יותר מאכילת צונן?

על זה השיב לו אד"ש: כנגד השכיבה בטחב יש עצה להתכסות היטב, אבל אכילת צונן חודרת לתוכו.

הד"ר אמר לאד"ש "מזל טוב" לרגל י"ד כסלו, יום הנישואין של אד"ש. אד"ש חייך. ב-770 מתכוננים לקראת י"ט כסלו. כולם מצפים שאד"ש ירד להתוועדות למטה כבימי קדם וכשנים קדמוניות.

לשם כך נערכו בתקופה זו כמה שיפוצים. המעלית נצבעה בצבעים יפים, ריצפו את בימת ההתוועדות בריצפה חדשה ובנו מעקה חדש לכל אורך המדרגות המובילות מהפרוודור שליד הזאל הקטן אל הזאל הגדול. ועוד שינויים.

ויה"ר והוא העיקר שמלך ביופיו תחזינה עינינו, ויותר מזה, והוא יגאלנו.

תשל"ט – יובל שנים לנישואי כ"ק אד"ש

בשנה זו מלאו יובל שנים לנישואי כ"ק אד"ש יבדלח"ט עם זוגתו הרבנית נ"ע זי"ע. כמובן, תאריך שכזה לא עבר בשתיקה כלל אצל קהל החסידים.

להלן קובץ מכתבים מיוחדים ויומן משולב מכמה יומנים מאותה תקופה. במכתב הנושא את התאריך "ערב חנוכה תשל"ט" (ושהרבי ביקש לשלוח זאת במשלוח מהיר) השיב הרבי בדברים הבאים (בתרגום ללה"ק):

"לתלמידי ישיבת לנדאו, מרכז חינוך ליובאוויטש.

מיאמי ביטש, פלורידה.

שלום וברכה!

קיבלתי בעונג את מכתביכם עם האיחולים הטובים בקשר עם יום נישואינו ה-50. כמו בהבטחתו של ה' לאברהם אבינו: "ואברכה מברכך", הנה יהי רצון שה' יברך את כל אחד ואחד מכם בכל הטוב במידה המקסימלית.

נהנתי לראות שאתם נהנים מהלימודים שלכם ומתקדמים בעקביות בתורה ובמצוות. שה' יברך אתכם בהצלחה לעלות מחיל אל חיל, ולהיות מקור של גאווה אמיתית להורים ומוריהם ולכל עם ישראל.

היות ובקרוב נחגוג את חג החנוכה בהדלקת נרות חנוכה במספרים הולכים וגדלים, אני מאחל לכולכם חנוכה מאיר ושמח".

בש"ק פ' וישלח, ט"ז כסלו, הבחינו כמה מהתמימים שלאחר אמירת 'קדושה' בחזרת הש"ץ של תפילת שחרית, הרבי מעיין בקונטרס 'דרושי חתונה' שזה עתה נדפס. מראה זה חזר על עצמו שוב גם בחזרת הש"ץ של תפילת מוסף.

גם התוועדות 'חג הגאולה' י"ט כסלו של אותה שנה היתה באווירת חגיגות היובל. בכמה שיחות האריך הרבי - תוך כדי שמדגיש ש"ענין זה בא בהמשך למדובר בזה בהתוועדות הקודמת" - בענין טהרת המשפחה. הרבי דרש שיעשו בזה פעולות בכל מקום ומקום. בין היתר ציטט כמה דברים המובאים בקונטרס 'דרושי חתונה'.

מנהגו של הרבי לערוך סיום מסכת בי"ט כסלו, קיבל ביטוי מיוחד הקשור אף הוא לאירועי היובל. וכך אמר הרבי טרם פתח בעריכת הסיום:

"בשעה שרוצים לבחור על איזה מסכת לעשות סיום, שהרי "כולם אהובים כולם ברורים" עם כל התוארים הנאמרים על תורה (על כל מסכת בפני עצמה) - מחפשים בכל שנה ושנה ענין מיוחד. והיות ובשנה זו דובר בנוגע לענין הקשור עם נישואי איש ואשה, ענין הקשור ל"יובל", ענין הקשור לגאולה העתידה, וענין הקשור לגודל מעלת התורה - המשמח את החתן "זוכה לתורה שניתנה בחמשה קולות" - נעשה סיום על מסכת קידושין, היות ובמסכת זו ישנם כל ענינים אלו".

בעיצומה של ההתוועדות אמר כ"ק אד"ש מאמר ד"ה "א"ר אושעיא". מאמר זה אף הוא מיוסד על מאמר (באותו ד"ה) שאמר הרבי הרי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (בי"ט כסלו בעת סעודת החג והשבע ברכות).

גם במאמר שאמר כ"ק אד"ש במוצאי ש"פ וישב ד"ה "להבין ענין חנוכה", התעכב לבאר כמה ענינים במאמר ד"ה "א"ר אושעיא" שאמר הרבי הרי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (כנ"ל).

לפנינו מכתב מיוחד שכתב הרבי לראש הממשלה דאז מר מנחם בגין, והוא מענה לאיחולי ברכה ששיגר במברק לרגל היובל. וכך כתב לו כ"ק אד"ש:

"ב"ה, י"ח כסלו, ה'תשל"ט

ברוקלין נ.י.

לכבוד הו"ח א"א נו"נ עוסק בצ"צ מר מנחם שי' בגין - ראש הממשלה שלום וברכה!

בנועם נתקבל המברק של כבודו, תוכנו רצוף מיטב איחולים לרגל יובל הנישואין. וע"פ מאמר חכמינו ז"ל כל המברך מתברך מברכתו של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר, יברכהו השי"ת וכל אשר לו מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות גם יחד...".

בזאת לא תמו אירועי היובל. קהל חסידי חב"ד היו בהתעוררות גדולה ופעלו בכל הדברים עליהם דיבר הרבי בהתוועדויות האחרונות. אך יוזמה מיוחדת ויוצאת דופן הועלתה ע"י נשי חב"ד, שהתארגנו לכתוב ספר תורה מיוחד לזכות הרבי והרבנית בקשר עם מלאות יובל שנים.

עד שהדבר יצא אל הפועל עבר משך זמן. (רק בתשמ"א, ראה התיאור להלן) אולם הן זכו להתייחסויות מיוחדות מהרבי בקשר לכך:

באור ל"ג שבט תש"מ נכנסו קבוצת נשים אל הקודש פנימה ולאחר שמסרו לכ"ק אדמו"ר שליט"א רשימה שכללה את שמותיהן של המשתתפות הראשונות בכתיבת ספר התורה, ענה להם הרבי בדברים הבאים:

"נכנסתן הרי בקשר לספר תורה, ויש להזדרז בכתיבת ספר התורה, ולהשתדל לסיימו לקראת ראש השנה לחסידות, י"ט כסלו, הבע"ל, שענינו קשור לתורה.

בוודאי תכינו גם מעיל וכו' לספר תורה,

ואבקשכן להתקין, כפי מנהג הדורות, גם "יד" מכסף וכו'".

[הרבי מסר את השתתפותו והשתתפות הרבנית בכתיבת ספר התורה, והמשיך:]

"בכסף שייאסף תעשנה עוד הרבה דברים טובים ומועילים. ובאם ח"ו תתעכב ביאת משיח צדקנו עד אז, יהי רצון אשר בספר תורה זה, ביחד עם עוד הרבה ספרי תורה, נלך לקבל פניו אשר הוא ילמד תורה את כל עם ישראל ואותנו בכלל. ויתן השי"ת שנזכה בקרוב ממש לביאת משיח צדקנו".

לקטע זה הוסיף הרבי "לאחר זמן" הערות ומראי מקומות. נציין רק שבהערה הראשונה מביא הרבי ציטוט מקונטרס 'חנוך לנער': "דו און דיין מאן זאלט שרייבן א ספר תורה" [=את ובעלך כיתבו ספר תורה].

להלן מובא יומן מאירועי אותם ימים מיוחדים במחיצת כ"ק אד"ש.

יום ד' י"ג כסלו:

כ"ק אד"ש הגיע מביתו בשעה 10:05.

כ"ק אד"ש יצא למנחה בשעה 3:20, נתן צדקה לילד ואמר לו: אַ דאַנק [=תודה].

כ"ק אד"ש עצמו גם נתן צדקה.

לאחר מנחה, דיבר הרב ברגמן עם כ"ק אדמו"ר שליט"א (בזאל) כמה דקות [בשנת תרפ"ט, כשהי' כ"ק אדמו"ר (מהוריי"צ) נ"ע באה"ק ורצה לראות את הר הבית נכנס לביתו של הנ"ל, ויש לו גם קירבה משפחתית עם כ"ק אדמו"ר שליט"א], כשיצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מהזאל, בירך ע"י ג"ע התחתון את הרב לידר בנסיעה טובה ובשמיעת בשורות טובות.

היום הדפיסו - על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א - קונטרס דרושי חתונה (תרפ"ט), וכן קונטרס השיחות דתשכ"ט (בקשר לשנת הארבעים דאז). נדפס על נייר צהוב.

כן הגי' כ"ק אדמו"ר שליט"א את שיחת י"ג אלול תשי"ד, שמבאר שם את המאמר לכה דודי תרפ"ט, ויצא לאור בקונטרס 'לכה דודי תשי"ד'.

נוסח ההקדשה: "לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית חי' מושקא שתליט"א ליובל החמישים ליום החתונה (תרפ"ט - י"ד כסלו - תשל"ט) לאריכות ימים ושנים בריאות ויהי רצון שיראה הרבה נחת מתלמידיו חסידיו ומכלל ישראל וינהיג את כולנו מתוך בריאות הרחבה ונחת ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה".

אור ליום הי' י"ד כסלו - חמשים שנה לנישואי אד"ש והרבנית שתליט"א - לאריכות ימים ושנים טובות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא למעריב בשעה 6:45. לאחר מעריב קרא להרב חודוקוב. רבים מהיונגעלייט לובשים סירטוקי משי (של שבת), לרגל היום הגדול מלאות חמשים שנה לנישואי אד"ש והרבנית. יש ציפיה גדולה, אולי תהיה התועדות לרגל המאורע.

בזמן שהרב חודוקוב שהה בקודש התגודדו כל התמימים בהתרגשות מאחורי הדלת הסגורה של ג"ע התחתון אולי ישמעו מה קורה שם. כולם חיכו וציפו להתועדות.

לאחר כ-2 דקות יצא הרב חודוקוב, הבחורים זזו אחורה צעד, והוא הודיע בשם אד"ש: ניין דרייסיק וועט זיין אַ קורצע פּאַרבריינגען. [=בתשע ושלושים תתקיים התועדות קצרה].

בשעה 9:30 ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א במעלית ונכנס להתועדות. הכל הבחינו ב'אור' שנה על פניו הק'. כ"ק אדמו"ר שליט"א היה נראה מאוד 'אויפגעלייגט'.

(כשהרב מענטליק מזג את הכוס יין הוסיף מהיין שכ"ק אדמו"ר שליט"א לקח עמו בהתועדות האחרונה במוצ"ש"ק).

לאחר שהתיישב, החל כ"ק אדמו"ר שליט"א באמירת השיחה הראשונה.

כמו"כ הזכיר אד"ש שאצל אדמו"ר הקודם היה גם חמישים שנה לנישואין בשנת תש"ז, וסיפר כ"ק אד"ש שבתור מתנה, השתדלו להביא לו בכל יום מימי ה"שבע ברכות" בתש"ז, ספר מהספרים שנדפסו אז מחדש בשנגהי - "צ'יינה כפי שנקרת היא היום".

בתחילת השיחה ביאר הרמז מהתורה ל"חגיגה זו" והביא המדרש הידוע - "כד אזיל לקרתא הלך בנימוסא", וביאר זאת בארוכה.

לאחר השיחה הראשונה שאל אד"ש את הריל"ג אם שמו את היין מהתועדות של מוצש"ק בכוס, והלה השיב שכן.

לאחר מכן, ניגש ר' אליעזר ננס וברך את אד"ש ואמר לחיים. אד"ש חיך אליו.

לאחר מכן הורה כ"ק אד"ש להעכט

שיגיד לחיים וחיך אליו. סימן בראשו כאומר כזה קצת לחיים אתה אומר? וחיך אליו. חיך לעוד אחד באמירת לחיים וכן לראובן הילמן.

בשיחה הב' דיבר כ"ק אד"ש אודות מעלת שנת החמישים לחתונה וכו' וביאר זה בהרחבה דחמישים הו"ע של שלימות השתלשלות, וביחד עם זה הוא למעלה מהשתלשלות כמרומז בנו"ן שערי בינה וכו',

כמו"כ הזכיר אד"ש שאצל אדמו"ר הקודם היה גם חמישים שנה לנישואין בשנת תש"ז,

וסיפר כ"ק אד"ש שבתור מתנה, השתדלו להביא לו בכל יום מימי ה"שבע ברכות" בתש"ז, ספר מהספרים שנדפסו אז מחדש בשנגהי - "צ'יינה כפי שהיא נקראת היום". אחרי השיחה הב' חיך למר הנרי כשאמר לחיים.

את שיחה הג' פתח כ"ק אד"ש בפתגם אדמו"ר הקודם: "צי גוט איז גוג, בעסער איז ניט בעסער", [=האם זה ש"טוב" הינו "טוב", "יותר טוב" אינו "יותר טוב" (ממנו)...] שמבלי הבט על הטעמים הנ"ל לעשיית ההתועדות, ישנם מקשים שהרי "חדש" אסור מן התורה ומהו הטעם למנהגים החדשים. . ו"היות ותואנה הם מבקשים. . במילא בכדי לצאת מכל השקו"ט והספיקות - מכיון שיש כאן חתנים¹⁰ יעשו על אתר "שבע ברכות",

ואלו שתואנה הם מבקשים יתנו להם ג"כ (מהיין) וכל' הגמ', "אגברא חמרא אדרדקי" כו' (סנהדרין לח.)¹¹, ואומרים להם "צי מען פארשטייט צי ניט, דארף מען

(10) בהתועדות השתתפו גם 3 חתנים ובני משפחותיהם.

(11) הגמ' שם מספרת על בני ר' חייא התארוחו על שולחן ר' יהודה הנשיא, והיו שותקים. נפנה רבי למשרתו ואמר: "תוסיף ותתן לצעירים יין כדי שיפתחו את הפה ויאמרו לנו משהו" (אגברו

פאלגן ווי מען הייסט טאן, און מען וועט עלטער ווערן וועט מען וויסן" ... [=בין אם מבינים ובין אם לאו, צריכים לציית למה שמצווים, וכשיגדלו יבינו.]
 בסיום השיחה אמר שבכדי להוסיף בשמחת חתן וכלה יאמרו דבר תורה כעת והורה שינגנו הניגון שלפני אמירת מאמר.

כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר מאמר ד"ה "אשר ברא ששון שמחה חו"כ" (תרפ"ט).
 יש לציין, שבמאמר הזכיר את כל הרביים וכן הבעש"ט והה"מ נ"ע.
 לאחר שסיים המאמר, רמז שיעשו ה"שבע ברכות".
 לאחר מכן פתח כ"ק אד"ש בשיחה והודה לכל האיחולים שנשלחו לו לרגל יובל החמישים ליום הנישואין.
 לאחר שיחה ה' הורה בידו הק' שיברכו ברהמ"ז ושיעשו שבע ברכות. אח"כ הורה בראשו שימשיכו לנגן.

כששרו ניגון הקפות לר' לוי'ק, הורה בידו להגביר השירה.
 אחר השבע ברכות הראשון הורה בראשו להגביר השירה.
 בשיחה ו' הזכיר כ"ק אד"ש שנוסף על מה שנתנים לחתן מתנה "ש"ס" יתנו לו ג"כ צדקה פושקע.

לאחר שיחה ו' הורה בידו לעשות שבע ברכות.
 בניגון הורה בראשו להגביר השירה.
 באמצע הברכות התחזן המברך, וסימן כ"ק אד"ש בראשו הק' לעזור לו בניגון.
 אחרי השבע ברכות ה' הורה לשלישי שיעשו השבע ברכות.
 הורה בראשו להגביר השירה.

בשיחה ז' דיבר ע"ד ההתעסקות במצות "הכנסת כלה". וכן שחברות נשי ובנות חב"ד ידפיסו חוברת שכולל בתוכו כל הדינים בקשר לטהרת המשפחה ויעשו וועדים בכל עיר להשגיח ע"ז. לאחר שיחה ז' הורה לנגן לכתחילה אריבער. לאחמ"כ שאל כ"ק אד"ש אם "יש עוד שבע ברכות?".

הורה לנגן גון ד' בכות של אדמוה"ז, והראה באצבעו שינגנו הבבא הרביעית פעם אחת.

לאחמ"כ ניגנו נייע וצוריציי כלאפצי. כשלאחריו הורה כ"ק אד"ש לנגן 'פרזות תשב'.
 כשניגנו הניגון הנ"ל, פתח כ"ק אד"ש את הסידור שלו תוך כדי שמורה בידו להגביר

חמרא אדרדקי כי היכי דלימרו מילתא), ע"כ בהנוגע לעניינינו. ועיי"ש במהרש"א על אתר דברים נוראים ורמז נפלא בנוגע למשיח.

את השירה.

בסוף התחיל בעצמו "ניעט ניעט" ומחא כפיו הק' כמה רגעים.

אמר אלו שצריכים לברך מסתמא יגידו ברכה אחרונה.

אחרי ברכה אחרונה החל כ"ק אד"ש לנגן - כי בשמחה, וסימן בידו להגברת השירה. ביציאתו מההתוועדות עד המעלית הורה בידו כמה וכמה פעמים להגביר השירה, וכמו"כ ביציאתו מהמעלית.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 12:17.

(בג"ע התחתון בקש ר' י. ביסטריצקי ברכת רפ"ש עבור אביו).

כ"ק אד"ש נסע הבייתה בשעה 12:20. ביציאה מג"ע התחתון עד המכונית הורה בידו להגביר השירה וכן בתוך המכונית.

יום ה' י"ד כסלו - יום הבהיר:

כ"ק אד"ש הגיע מהבית בשעה 10:20.

נכנס לקרה"ת בשעה 10:23, נתן צדקה לפני קרה"ת.

קראו בס"ת של משיח. לאחר קה"ת ברכו הגומל האורחים שהגיעו מארה"ק לרגל היום הבהיר. אמר תהלים עז- עח.

אחרי יציאתו מהזאל, בכניסה ל'גן'עדן התחתון' דיבר הר' טעלעשעווסקי עם כ"ק אד"ש כמה רגעים, וכן דיבר עם שלום (סידני) העכט.

נסע למקוה בשעה 12:05 חלק לצדקה לילדים לפני נסיעתו למקוה וכן נתן צדקה בעצמו.

במדרגות של 770 הצדיע לצבעי שצובע חלונות החדר של אד"ש וחלונות מזכירות.

חזר מהמקוה בשעה 12:50.

בשעה 1:50 נכנס לג"ע התחתון ר' אברהם שמטוב ומסר מכתב ברכה מנשיא ארה"ב (ג'ימי קרטור) לשנת החמישים. היה שם כ-2 דקות.

נסע לאוהל בשעה 2:00. לפני הנסיעה, נתן כ"ק אד"ש בג"ע התחתון את הסידור שלו לחתן. ביציאה נתן צדקה. ליד המזכירות עמדה גב' שייבר, כ"ק אד"ש חייך אליה ואמר "שלום עליכם ובשורות טובות".

חזר מהאוהל בשעה 5:18.

יצא למנחה בשעה 5:20. נתן צדקה לפני כניסתו למנחה.

לאחר מנחה עמדו זקני אנ"ש בג"ע התחתון, וברכו את אד"ש והרבנית ליום חתונתם

ה-50. (אמרו שיש כאן אנשים שזכו להיות אז בחתונה, וכ"ק אד"ש ענה להם שיזכו להיות גם ביובל השישים ("עס זאל . . יובל השישים"¹²).

תפלת ערבית התפללו בזמן הרגיל בשעה 6:45. מיד אחרי התפלה נסע לביתו. בערב התקיימה מסיבת חסידים לרגל י"ד כסלו. כשכתבו (צא"ח) לכ"ק אדמו"ר שליט"א דו"ח אודות ההתוועדות הזו, שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א מדוע לא היו ריקודים?

הנוסח שכ"ק אדמו"ר שליט"א עונה בעד האיחולים:

"נת' ות"ח ודבר בעתו - בחודש כסלו הוא חודש הגאולה ביום י"ד-ט"ו בו. אזכיר עה"צ. ת"ח על הברכות וכבר מילתי' אמורה בתוה"ק; ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכיך, בברכתו של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר".

תש"מ - נ"א שנה לנישואי כ"ק אד"ש

ביומן מיוחד משנת תש"מ מקצר הכותב ומציין:

נייעס מבית חיינו: לא היו התוועדויות בשבוע זה (לכבוד י"ד כסלו וכה"ג) חושבים שמסתמא מחר בשב"ק וישלח יהי' התוועדות, דבמוצש"ק לא יכול להיות כי יש מלוה מלכה!

בהתוועדות ש"פ וישלח י"ח כסלו אמר כ"ק אד"ש מאמר ד"ה "מרגלא בפומי' דרבא". מאמר זה מיוסד על מאמר (באותו ד"ה) שאמר הרבי הריי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (בש"פ וישלח בסעודת השבע ברכות). בשנת =תנש"א הגיה כ"ק אד"ש מאמר זה והוציאו לאור ב"קונטרס י"ד כסלו-תנש"א (ולאח"ז נדפס בסה"מ מלוקט ח"ה).

תשמ"א - נ"ב שנה לנישואי כ"ק אד"ש

יום ו' - ערש"ק פר' וישלח י"ד כסלו - יום הבהיר 52 שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בליל שבת, כשהלך כ"ק אד"ש לביתו שרו הבחורים את הניגון "מהרה ישמע"¹³, וכ"ק אד"ש הניף את שתי ידיו כאות להגברת השמחה. יש לציין שכ"ק אד"ש המשיך לעודד את השמחה גם כשהלך ברחוב,

(12) הברכה בשלימותה הוגהה ע"י כ"ק אד"ש ונדפסה בהוספות ללקו"ש חט"ו עמ' 512.

(13) ביומן אחר: ניגנו "אשר ברא ששון ושמחה".

כשהגיע כ"ק אד"ש בבוקר ל"770" הודיע על התוועדות.

באחת וחצי ירד כ"ק אד"ש להתוועדות. כשנכנס ניגנו הקהל "מהרה ישמע"¹². בשיחה הראשונה עמד על הברכות שמברכים בכל חתונה של כל יהודי. הסביר שאף על פי ש"אין דיעותיהם שוות", בכל זאת, נוסח התפילות והברכות הוא אחיד אצל הכל. הסיבה לכך היא משום שזה קשור בעצם הנפש של כל אחד אשר כזה משתווים כולם.

בין הדברים הזכיר כ"ק אד"ש "כשם שבנישואי כל איש ישראל ישנו מושג של י"ב חודשי הכנה, כך גם בנישואי הקב"ה וכנסת ישראל, ובפרט שבי"ב חודשי ההכנה לחתונה זו עומדים כעת בני"ב בסיומם, כיון שהנה הנה משיח בא".

השיחה השני' היתה כהמשך לראשונה. כ"ק אד"ש דיבר על הקשר שבין מה שדובר לעיל עם פרשת וישלח. הסביר שכל ישראל נכללים ב"ששים ריבוא", ובכללות יותר ב"שבעים נפש" ובכללות יותר כ"ב שבטים שעל לידת האחרון שבהם מסופר בפרשה. קישר את הדברים גם לתחילת הפרשה שמזה הסיק את ההוראה בעבודת האדם, אשר יש לקיים את ה"וישלח מלאכים אל עשיו" - לפעול גם בעולם ו"לרתום" את הכח שבעוה"ז לקדושה, שזו עבודת בעלי-תשובה. בסיום השיחה דיבר על ענין "פרו ורבו ומילאו את הארץ".

אמר מאמר בניגון של שיחה, ד"ה "וכל בניך לימודי ה' וגו'". מאמר זה מיוסד על מאמר (באותו ד"ה) שאמר אדמו"ר הקודם בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (בשבת העליה לתורה ובסעודת ה'חתן מאל')¹⁴.

לאחר מכן פתח כ"ק אד"ש בשיחה ג'.

בשיחה זו עמד על שני פסוקים, שבראשון מוקשה פירש"י ואילו בשני ה' לכאורה רש"י צריך לתרץ קושי' ולא מפרש דבר.

כן עמד על ההערות לזוהר, בסיום השיחה אמר שאז היו "הילדים רכים", אולם עתה כבר אינם "רכים" והם מחכים למשיח בתשוקה גדולה, "קינדער מאנען און שרייען שרוצים עכשיו משיח, והקב"ה גיט זיי נאך און שיקט משיח" כו', והתחיל לנגן: "ווי וואנט משיח נאו". בניגון זה מחא כ"ק אד"ש את כפיו הק' במרץ רב, כשכל הקהל מצטרף לשירה.

14) בשנת תשמ"ח הגיה כ"ק אד"ש מאמר זה והוציא לאור ב"קונטרס י"ד כסלו - תשמ"ח", נדפס בספר המאמרים מלוקט ח"ב. אגב, מעניין לציין שבמאמר זה נתבאר באורך שצריך להתעסק בעבודה נעלית - לימוד עניינים עמוקים בחסידות, ובערב י"ד כסלו תשל"ט - שנת היובל לנישואי כ"ק אד"ש, דיבר גם בעניין זה, וקישר זאת לעניין היובל - "נו"ן שערי בינה" (שיחוק"ו (הוצאה חדשה) תשל"ט (ברוקלין תש"ע) ח"א עמ' 354 ואילך. עיי"ש).

לאחמ"כ פתח כ"ק אד"ש בשיחה ד'.

בתחילת שיחה זו, כשאמר שיש פירש"י הקשור בגאולה, שלל באריכות את הטעות המרה שלפי' אנו עומדים באתחלתא דגאולה.

כ"ק אד"ש דיבר בכאב על המצב באה"ק שמספר הילדים שאינם מקבלים חינוך יהודי הוא גדול באי"ערוך מאלה שכן מקבלים.

בין היתר התבטא כשצער רב ניכר על פניו הק': "ילדי ישראל המסולאים בפז מסתובכים בראש כל חוצות ואפילו לא ראו מימיהם ספר תורה!"

כמו כן, אמר כ"ק אד"ש, גם בחו"ל מספר הילדים המקבלים חינוך יהודי כלשהו הוא זעום ביותר, ואילו העסקנים עוסקים בדברים אחרים לגמרי ובכינוסים "עושים טובה" ובסוף הכינוס, כאשר רוב הציבור כבר התפזר, מזכירים על כך.

כ"ק אד"ש אמר כי המקום הראשון, והשני, והשלישי (ומנה כך עד למקום העשירי) צריך להיות מוקדש לנושא החינוך!

שיחה זו הייתה ארוכה לפי ערך, במהלכה ביאר את הקושיות על רש"י ואת ההערות לזוהר ובסיום השיחה אמר שבודאי יכריזו על ה"מלוה-מלכה" שנערכת במוצאי ש"ק זה עבור מבצע נש"ק. הכריזו על כך והרבי נתן בקבוק משקה (ששפך לתוכו מעט יין מכוסו) וכן את ה"מזונות" עבור ה"מלוה-מלכה".

כ"ק אד"ש רמז לעורך המלווה מלכה ר' ז. ג. - ליתן מהמזונות להר"י רייטפארט - אורח הכבוד, וכן לילדים שישבו למרגלותיו.

כמו"כ הורה כ"ק אד"ש להריל"ג לתת "לחיים" ל"צבאות השם", והורה לשיר את "מארש נפוליון". הזכיר על הברכה אחרונה. ההתוועדות הסתיימה ב-4:20, מספר דקות לפני השקיעה.

התפללו מנחה, כשלאחרי התפילה החל לפתע כ"ק אד"ש לנגן שוב: "ווי וואנט משיח נאו", כשכל הקהל ההמום נענה ומשיב בקול גדול תוך כדי ש"ק אד"ש מורה בידו הק' להגביר את השירה.

נקל לתאר את הרושם העז שהותירה אותה שבת על הנוכחים. הכל חשו ש"ק אד"ש מרים את כל הקהל לעולם אחר. אך אף לא אחד מהמשתתפים בהתוועדות התכוון למה שהולך לקרות יומיים לאחר מכן.

לפנינו קטע מיומן אודות הספר תורה:

יום ב' ט"ז כסלו:

בערב הגיע מכפר חב"ד ר' זושא ריבקיין, גבאי בית הכנסת בית מנחם והביא עמו חתימות של אנ"ש ואוהדי חב"ד המזמינים את הרבי והרבנית לבוא להשתתף בחגיגת

בי"ט כסלו תשמ"א, התקיימה הכנסת ספר תורה מיוחדת בכפר-חב"ד. הגברת גיטה גליצנשטיין תחי' ביקרה אצל הרב אשכנזי בערב יום הכיפורים תשמ"מ, וסיפרה לו: "באסיפת ארגון נשי-חב"ד הארצי, שרר ויכוח האם ראוי כי נשים יעסקו בכתיבת ספר תורה לזכותם של הרבי והרבנית, והוחלט לשאול את הרבנים בנושא". הרב אשכנזי עודד את היוזמה, וחתם על כך מייד לגברת גליצנשטיין, שניהלה את העניין עם הגברת יוכבד הלפרין ע"ה.

חתימתו של הרב אשכנזי, שלאחריה חתמו אף יתר הרבנים, ניתנה כשנה וחצי לפני שעורר הרבי אודות כתיבת ספרי תורה ומכירת אותיותיהם.

החשיבות המיוחדת שהעניק הרב אשכנזי לנושא כתיבת ספר התורה - שהתבטאה אף במכירת חלק מאותיות הספר על-ידו, כיוונה אם כן לדעתו הקדושה של הרבי. ואכן, הרבי זיכה את שתי הנשים ביחידות מיוחדת יחדיו, בה עודדן והנחה אותן בקשר לפועל.

לאחר הוראת הרבי שהספר תורה שנכתב לזכותו ולזכות הרבנית, יהיה מוכן לקראת י"ט כסלו, הזדרזו בכתיבת הספר, ואכן לקראת חג הגאולה י"ט כסלו תשמ"א, היה הספר תורה מוכן.

סיום ספר התורה שנכתב לזכותם ע"י נשי חב"ד.

לאחר תפילת ערבית המתין ר' זושא לרבי ב"גן-עדן התחתון" כשהחתימות בידו.

הרבי פנה אליו ואמר: שלום עליכם ר' זושא, מתי הנך נוסע מכאן?

ר' זושא: אי"ה מחר בשעה 4:00 אחה"צ [ר' זושא מסר לרבי את החתימות].

הרבי: האם החתימות האלו הן חתימות חדשות?

ר' זושא: חתימות חדשות.

הרבי: באיזה שעה אתה צריך לצאת מכאן?

ר' זושא: המטוס יוצא בשעה 6:00.

הרבי: לכבוד ספר התורה נערוך מחר התוועדות קצרה לפני נסיעתך. הלילה יש חתונה ואי אפשר לעשות דבר. אך הלא אתה מגיע במיוחד מאה"ק, לכן נערוך מחר מסיבת פרידה בשתיים, שתיים וחצי. אני אומר כמה מילים וההתוועדות תימשך עד תפילת מנחה.

את "יד הכסף" תשאיר אצלי, אני אביאנו לשולחן ההתוועדות ולאחר מכן אחזירנו לך. . לך תנוח, ועד מחר יכול כבר משיח לבוא.

ר' זושא: יחד עם הרבי.

הרבי: גם אז נלך יחד עמכם. "ישר כח" גדול בשם כל המשלחים ונתראה בהתוועדות שתתקיים מחר מן הסתם בשתיים ורבע. "ישר כח" גדול.

השמחה שפרצה ב-770 לאחר שר' זושא יצא בפנים קורנות ומסר את החדשה המפתיעה - לא תתואר.

באותו ערב מאוחר יותר, הוכנסו לרבי מספר כתרים עבור ספר התורה. כ"ק אד"ש בחר בחלקו התחתון של כתר אחד ובחלקו העליון של כתר אחר, ובמשך כל הלילה עבד הצורף לבצע את מלאכת החיבור.

כתר זה הוא מתנתו של כ"ק אד"ש למרות שבאה"ק כבר הוכן כתר לספר תורה. כן הזמין כ"ק אד"ש "יד" מכסף עבור "ספר התורה של משיח".

יום ג' י"ז כסלו:

כשהרבי הגיע ל-770 הודיע שההתוועדות תתקיים בשעה 2:30 ותימשך שעה אחת. בשעה היעודה נכנס הרבי להתוועדות, מלווה בשירה אדירה "ווי וואנט משיח נאו", בידו סידורו, שקית נייר שבתוכה החתימות ו"יד" הכסף. כן החזיק בידו קופסא שבתוכה "יד הכסף" עבור הס"ת של משיח. אחריו צעד המזכיר ריל"ג כשבידו כתר נוצץ מכסף שאותו הניח ליד הרבי.

כ"ק אד"ש פתח בשיחה בהזכרת מכתבו של הרבי הריי"צ, בו כותב כי ימים מספר לפני סיום ס"ת מכריזים על כך בעיר. הרבי הוסיף, שכיום כשיש אמצעי תקשורת יש לפרסם ע"כ במקומות רחבים יותר, ובפרט שכאן מדובר על ספר תורה שמאחד את כל ישראל.

כ"ק אד"ש האריך במעלת כתיבת ס"ת וכזה שסיומו באה"ק והקשרו ל"ט כסלו. בין היתר ציין את המעלה שהתעוררות לכתובת הספר היתה ע"י נשי ישראל ורק אח"כ פעל הדבר אצל האנשים, זאת בדוגמת מה שהיה בעת מ"ת בה נאמר "כה תאמר לבית יעקב" - אלו הנשים, ורק אח"כ "ותגיד לבני ישראל" - אלו האנשים.

בהמשך אמר הרבי: רוצים לזכות את כל אחד בהשתתפות בסיום הס"ת ולכן יתנו כתר, שבמחיר ששולם בעבורו יש לכל אחד חלק, כי מזכים בזה את כל הקהל - "זכין לאדם שלא בפניו". וזוהי השתתפות בגשמיות, נוסף על ההשתתפות בסיום ס"ת ברוחניות.

ובסיום השיחה אמר הרבי: היות ונמצא כאן הגבאי של בית הכנסת שם, שבא

בשליחות הבית הכנסת, ובכלל היה מהמתעסקים בזה, נעשה אותו "שליח להולכה", לקחת את הכתר יחד עם כסף לצדקה בשם כל המתוועדים כאן ובשם כל אחד בכל מקום שהוא - שיחלק את הכסף לצדקה באה"ק בשם כל הנמצאים כאן.

לאחר שיחה זו נתן הרבי לר' זושא ריבקיין כוסית י"ש לומר לחיים ונתן לו את הקנקן משקה והורה לו לחלק ממנו למשתתפים בסיום והכנסת ס"ת. כאן הרבי קם על רגליו הק' נתן לו הכתר ואמר: "בשם כל הקהל". נתן לו ה"יד" וממון לצדקה באה"ק.

ר' זושא איחל לרבי שיזכה לשים את הכתר על הס"ת באה"ק והרבי ענה: אמן. לאחר מכן קרא הרבי לצורף שעשה את הכתר (הראשון) באה"ק, מזג לו לחיים ובירכו שיזכה לעשות כתרים רבים עבור ס"ת רבים ושילמד ויקיים מה שכתוב בס"ת.

בסיומה של ההתוועדות לאחר שהרבי הורה לנגן מספר ניגונים אמר: נתפלל כעת מנחה וכמאמר הגמרא "לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה שהרי אליהו הנביא לא נענה אלא בתפלת המנחה", ונכריז כולנו (כפשוט לא בהבהרת השמות, כי אם) "הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים" ... וסיים בברכה אודות הגאולה. בעיצומה של התוועדות זו אמר הרבי מאמר ד"ה "פדה בשלום נפשי". המאמר הוגה ע"י הרבי ונדפס בקונטרס "סיום והכנסת ספר תורה" שי"ל בשעתו.

לימים, סיפר ר' זושא ריבקיין על ההתוועדות ההיסטורית ברגש השמור לו: בתום ההתוועדות, הורה הרבי, כי כולם יכריזו "הוי' הוא האלוקים, הוי' הוא האלוקים", ולאחר-מכן יתפללו מנחה, וכך יפעלו את הגאולה. אולם, הציבור לא הבין שעליו להכריז, ולא קיים זאת.

"ראיתי", סיפר הרה"ח ר' זושא, "כי הרבי עלה מההתוועדות כשפניו הקדושות חיורות כסיד, וכשהגיע לחדרו, פתח את הדלת וטרקה אחריו, בעוצמה שאינה ניתנת לתיאור.

חשתי, כי התרחשה החמצה היסטורית, ולו היו מכריזים כנדרש, היה הרבי משתתף בגלוי בהכנסת ספר התורה. זאת, בהתאם להזמנה עם חתימותיהם של החסידים, שמסרתי לרבי וזכתה להתייחסותו הקדושה והמיוחדת."

הרה"ח ר' יוסף יצחק שיחי' גרינברג תיאר באותם ימים באיגרת נפלאה, כיצד הכריז הרב אשכנזי "ה' הוא האלוקים" בעת הכנסת ספר התורה. הדברים באים אף על רקע ההתרגשות העצומה, שהסבו שלל התייחסויותיו המופלאות של הרבי לאירוע, ובהן הכתר שמסר לר' זושא עבור ספר התורה, והבהרתו המרטיטה, כי גם מי שאינו שווה בארץ הקודש - משתתף באירוע בגשמיות.

להלן המכתב האמור:

לקראת י"ט כסלו, שטפנו את בני-ברק עם מודעות, בקשר לשידור, וההכנסת

ספר-תורה וכו'.. בהנוגע להכנסת ספר תורה.. היה קהל ניכר, וגדול מאוד מאנ"ש, שאף פעם לא התקבצו אנ"ש כל-כך מכל ארץ הקודש כמו הפעם. כל זה היה על טהרת הקודש החב"דיתי. היה דוחס גדול...

אדמו"ר שליט"א אמר, שנמצא במקום זה בגשמיות וכו'.. ושם את הפיקוד על העסק לקח הרב מרדכי אשכנזי, הרב של כפר-חב"ד. והתחיל על החסידישען אופן [באופן חסידי] כשמחת תורה ממש...

גולת הכותרת של כל העסק היה, כאשר בפני עם ועדה, בפני רבנים ואנשי ציבור שאינם מאנ"ש.. ובפני מלך המשיח בכבודו ובעצמו, הכריז שמכיוון שכ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות הידועה ביקש שיכריזו שה' הוא האלוקים וכו', לכן שכולם יאמרו זאת, ושה' יעזור שכ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח יתגלה בקרוב ממש, ויוליכנו קוממיות לארצנו. ומייד התחיל "ה' הוא האלוקים".

וכל זה היה בפני ארון הקודש פתוח, וספרי תורה בחוץ, וספרו וכתרו של מלך המשיח!!! היה זה מעמד עליון ומרגש ביותר, שעדיין לא זכיתי להרגיש מיום עומדי על דעתי. כל אחד הרגיש שהנה אדמו"ר שליט"א מגיע.

בעיתון "כפר-חב"ד" מאותם ימים נכתב:

איז מען מכבד כ"ק אדמו"ר שליט"א מיט דעם ערשטן פסוק פון אתה הראת!! [= מכבדים את כ"ק אדמו"ר שליט"א עם הפסוק הראשון של אתה הראת] הכרזה זו, שהושמעה על-ידי הרב מרדכי אשכנזי שליט"א, שניהל את החגיגה, "קשמלה" כהרף עין את כל אלפי הנוכחים, שבהתלהבות קדושה השמיעו בקול אחד, רם ונישא, את הפסוק הראשון של אתה הראת, שנשמע אותה שעה בהתרגשות רבה, בשידור חי באולם בית הכנסת שבחצרות קודשנו 770.

תשמ"ב - נ"ג שנה לנישואי כ"ק אד"ש

בשנת תשמ"ב נדפס בהוראת הרבי, לקראת י"ד כסלו, קונטרס "דרושי חתונה - תרנ"ב", הכולל מאמרי כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע שאמרו בעת חתונת אחותו הרבנית חי' מושקא ע"ה.

באופן יוצא מן הכלל - בשנים אלו - הואיל הרבי אף לחלק בעצמו את כל הקונטרס לפרקים! והרבי אף נתן את השם של הקונטרס.

לאחר שיצא לאור הקונטרס, החזיק הרבי את הקונטרס בשידורו במשך כל שבעת ימי המשתה!

במאמר ד"ה "עם לבן גרתי" שנאמר בשבת פרשת וישלח ט"ז כסלו, בסיום המאמר

מביא הרבי ציטוט ממאמר של כ"ק אדמו"ר הרש"ב ד"ה "מהרה ה"א ישמע" (משנת תרנ"ב), ולאחר מכן מסיים את המאמר במילים:

"והנה לע"ל יהיו ענין הנישואין בתכלית השלימות, כמ"ש והי' ביום ההוא גו' תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעלי, ועד שלע"ל נקבה תסובב גבר . . ועד שמהרה ה"א ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, בגאולה האמיתית והשלימה, בביאת משיח צדקנו".

תשמ"ג - נ"ד שנה לנישואי כ"ק אד"ש

את י"ד כסלו באותה שנה תיאר לעצמו אחד הבחורים בצורה הזאת:

"ביום שני ערב אור לי"ד כסלו (בו ימלאו נ"ד שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית שתליט"א), לאחר סדר דא"ח החלה התוועדות, החבר'ה רקדו היטב. ההתוועדות התקיימה בזאל הקטן.

בשעה: 11:40 יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א [לביתו], ובהליכתו עודד שירת "עוד ישמע" בתנופות יד חזקות במיוחד!

יום שלישי י"ד כסלו: בכל פעם כמעט שכ"ק אדמו"ר שליט"א יצא או בא ניגנו "ויהי בישורון מלך" או "עוד ישמע"..

בשעה 11:30 בלילה נסע לביתו, וביציאתו פתח הדלת בתנופה עזה למדי ומיד התחיל לסבב ידו הק' לעודד את שירת "עוד ישמע", כ"ק אד"ש הסתכל על קהל תלמידי התמימים ואנ"ש שיחיו בפנים מאירות ובמבט מיוחד במינו. במשך כל הדרך עד למכונת נענע בידו בעוז ובעוצמה רבה".

תשד"מ - נ"ה שנה לנישואי כ"ק אד"ש

בשנת תשד"מ לא נאמרה שיחה ביום זה, אך ביומנו של אחד התמימים נכתב: "כשיצא הרבי לביתו באור לי"ד כסלו שרו העומדים בחוץ את הניגון "אשר ברא ששון ושמחה" והרבי עודד בידו הקדושה. ביום המחרת י"ד כסלו - נסע הרבי לאוהל".

תשמ"ה - נ"ו שנה לנישואי כ"ק אד"ש

בשנת תשמ"ה חל י"ד כסלו בשבת קודש פרשת וישלח. לקראת שבת הופיע 'קובץ מאמרים' שנאמרו בקשר לי"ד כסלו.

כשכ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס ביום הש"ק לתפילת שחרית, הודיע על התועדות שתיערך לאחר התפילה. בעת ההתועדות אמר הרבי מאמר ד"ה "וכל בניך לימודי ה'". מאמר זה מיוסד על מאמר (באותו ד"ה) שנאמר ע"י הרבי הרי"צ בזמן החתונה בשנת תרפ"ט (בשבת העליה לתורה ובסעודת ה'חתן מאל').

במוצאי שבת קודש אירגן הרה"ח ר' מאיר הארליג סעודה בזאל הקטן לכבוד יום נישואי הרבי. עשרות רבות מאנ"ש והת' השתתפו בסעודה. התועדו עם הקהל הרב מענטליק, הרה"ח ר' דוד רסקין ואחיו הרה"ח ר' לייבל רסקין. בהתועדות היו כמה חתנים ואף נערכו שבע ברכות. ההתועדות נמשכה עד לבוקרו של יום המחרת.

בהתועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א לרגל חג הגאולה י"ט כסלו, אמר הרבי מאמר ד"ה "פדה בשלום נפשי", ובו ביאר שוב את הענין ד"וכל בניך".

בהתועדות דש"פ וישב אמר הרבי מאמר נוסף - המשך למאמר זה - ד"ה "וכל בניך לימודי ה'".

תשמ"ו - נ"ח שנה לנישואי כ"ק אד"ש

י"ג כסלו. הוא היום בו פסק בית המשפט ש"מלך אינו מעיד ואין מעידין אותו".

אוירה מתוחה שרתה על ליובאוויטש באותם ימים. "משפט הספרים". הכינוי בעל צמד המילים המשמעותי, שהגדיר את אותה התקופה. רק לציין, שכ"ק אדמו"ר שליט"א נוסע כל יום אל ה'אהל'. עובדה שרק מבטאת את משמעות וחומרת העניין.

כל המתבונן, ואפילו בהתבוננות קלה ביותר, על התוצאות שהייתה יכולה ח"ו אפשרות שכזו לגרום - שנשיא בית ליובאוויטש ומנהיגה, יבוא להעיד בבית משפט, מבין את משמעות ה"קיטרוג" שריחף מעל כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מובנת השמחה הטבעית שהתפרצה, בהישמע הבשורה המשמחת.

כמתואר להלן, כשבאו ה"לוערס" [=העורכי-דין] לבשר לכ"ק אד"ש את הבשורה המשמחת ובירכוהו בברכת "מזל טוב" לרגל יום הנישואין, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות להם: "שיהיה זה התחלה להרבה מז'ט!".

אך. כזו לשון מיוחדת.

כהקדמה לתיאור אותם הימים, מובא להלן מכתב מיוחד, שכתב בשעתו אחד התמימים מ770 אל חבריו השווה בארה"ק, בו הוא מתאר את האווירה הרצינית באותם ימים גורליים.

יום ראשון י"א כסלו:

סיפור ד': בשהעו"ד דיברו עם הרבי, אמרו הם בין הדברים, שהיות וי"ט כסלו זה החג של גאולת אדה"ז הרי הם עכשיו יחוגו מכאן ולהבא עם כולם בכלל ועם אנ"ש בפרט את החג של הרבי בעת, והרבי אמר להם (בהוספה) שהימים שלאח"ז הם חנוכה, ובמילא שיהי' באופן של מוסיף והולך ואור.

סיפור ה': לפני שיצאו העו"ד מהיחידות, אמר להם כ"ק אד"ש, שבנוגע למשפט שיתנהגו כמו עו"ד ולא כמו 'חסידיים'. כמו"כ הורה כ"ק אד"ש לעוסקים עמהם שיניחו להם לפעול בדעתם, ולא יעשו אותם חסידיים המצייתים. העו"ד שהתרגשו מאוד, איחלו מז"ט לכ"ק אד"ש (לרגל יום חתונת אד"ש), אד"ש ענה: שיהיה זה התחלה להרבה מז"ט.

העו"ד ואמור היה להעיד הצליחו בעזרת ה' לדחות למחרתו. בשעות הצהריים נתלו מודעות ב-770 על אסיפה של כל אנ"ש שי' בשעה 9:30.

9:30 נתאסף קהל רב ביותר - כאילו שהיתה סעודה... - ועל הבימה ישבו זקני אנ"ש חברי אגו"ח ומשפיעים. ר"ד שי' רסקין דיבר ור"מ מענטליק שי' ואח"כ רמ"פ שי' כץ. ודיבר ע"ז שצריך התעוררות מיוחדת כי עדיין (עד רגע זה) אמור כ"ק אד"ש להעיד (ח"ו), והציעו שמחר בשעה 6:00 יקומו כולם לומר תהילים, ובנוסף לזה סיפר שקבל תשובה על ענין מסויים, וכ"ק אד"ש הוסיף "המלחמה עם חב"ד מתחיל מאדמוה"ז ר"ל". אח"כ דיבר לענין ביותר - ר"א ש"ט.

על קירות 770 תולים מודעות "אסיפה הלילה בשעה 9:30 ב-770 למעלה", אף א' אינו יודע לשם מה וכו'. ב-9:30 מתאספים כולם, הגיעו מאושן פארקווי, אהלי תורה, וכולם נכנסו לזאל למעלה, לפתע מגיע הרב דוד רסקין, מוריד מהקירות בזעף המודעות, ושואל וצועק מה זה ועל מה זה, מי נתן רשות וכו' [. . .]. האסיפה בטלה אך במקום זה רקדו כולם למטה קצת (מטרת האסיפה: דברי התעוררות וכו') עוד נודע אז ש[. . .] אמור להעיד מחר ז"א ביום שני י"ב בו - וע"כ הוחלט (לא באופן רשמי כמובן) שמחר יתענו חצי יום, וכמו"כ ב-6:00 בבוקר יאמרו תהילים.

יום שני י"ב כסלו:

כך הווה. חלק מהתמימים אמרו תהילים ב-6 והתענו אך כידוע ענין זה ש[. . .] יעיד לא יצא ביום שני ונדחה ליום שלישי ברגע האחרון, כבר לאחר מכן ש[. . .] נסע כבר למקום ששם ישבו

להלן יומן 'חי' בו מתאר א' התמ' את מאורעות הימים ההם.

יום שלישי, שהוכפל בו כי טוב, י"ג כסלו

השעה 5:15 לפנות בוקר, בדרך כלל בשעה שכזו, נדיר למצוא נפש חיה ברחובות, בפרט בחורף, אבל היום הרחובות שמסביב ל-770 התפלאו ג"כ מרוב אנ"ש שהחיש פעמיו על עבר ה'מקוה' ומשם ל-770. מי שלא הי' אתמול באסיפה ובהחלטות, ודאי התפלא, שהרי 'כפרות' עשינו כבר בערב יוהכ"פ ומה פשר קימה מוקדמת זו.

אכן היה זה מפגן אחדות אמיתי. לראות את אנ"ש על סוגיו וקטגוריותיו, אומרים יחדיו את התהלים בצוותא. חזן התהלים הי' לייבל מוצ'קין, ובשעה 7:25 הסתיים המניין, כשלאחריו פצח הקהל בריקוד למשך כחמש דק', ואחרי זה התחיל סדר חסידות. אנחנו כמובן בחובבי תורה, ולשם צעדנו באיחור מה.

בשעה 10:05 הגיע¹⁵ כ"ק אד"ש והורה בידו להגביר את השירה¹⁶, חשוב לציין שעד מנחה הניגון הי' 'מארש נפוליון'.

לערך בשעה 12:30 נתקבלה¹⁷ ההודעה המשמחת: בית המשפט פסק שכ"ק אד"ש לא יבוא ליתן עדות אצלם ח"ו, כמ"ש הרמב"ם "המלך אינו מעיד ואין מעידין אותו".

כמובן, שבעקבות הבשורה פתחו אנ"ש והת' ששהו במקום בריקודים ברחובות, בסייד-וואק של איסטערן פארקוואי. [אני זוכר את המכוניות שנוסעות בכביש הגדול, מאיטות ומעודדות את היצורים המשונים הללו שרוקדים בצהרי יום] ומרגע לרגע, גברה השירה ורבו מס' הרוקדים. רקדו ורקדו עד תפילת מנחה¹⁸ והמחזה הי' מאוד מרגש. אני אישית התעוררתי ככזו התעוררות, וכמוני רבים.

מי שלא נכח במקום לא יוכל אף לתאר זאת. כל אחד הי' צריך לחוש את זה על בשרו, ומי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מימיו, הריקוד אף הונצח בסרט ע"י המסריט חיים ברוך הלברשטאם.

ולמרות הגשם העז שניתך ארצה בליווי רוחות חזקות, לא הפסיקו מלרקוד, ואדרבה. דוקא בגלל הגשם והקור זה המריץ להתחמם. היו בחורים שמחמת עיפותם נמו את מנוחתם בשעה זו. והי' צורך להקימם משנתם. מה שבטוח - כששמעו מה קרה, קפצו הכל תיכף ומיד!

(15) ביומן אחר מצוין שכ"ק אד"ש הגיע בשעה 10:25

(16) ביומן אחר מצוין שסבר פניו הק' היו רציניות תוך שמתעלם משירת הקהל (לא סימן בידו להגברת השירה).

(17) ביומן אחר מצוין שההודעה הגיעה בשעה 12:15.

(18) ביומן אחר מוסיף שרקדו שעה וחצי עד מנחה. באמצע הריקודים הגיעו א. י. ש"ט ורחי"ק עם הלועזרס, האחרונים ציינו שנהנים מהריקודים.

בשעה 4:30 אחר הצהריים¹⁹ יצא כ"ק אד"ש אל הספריה, ודיבר שם עם הלוייערס עד השעה 6:00, לאחמ"כ חזר ל-770. נכחו בספריה גם א.י. ש"ט ורחי"ק. המייצגים את כ"ק אד"ש בכל מהלך המשפט²⁰.

בשעה 11:00 בלילה החליטו הת' לארגן התוועדות. כולם מתיישבים לשולחנות ומתחילים לשיר את המראש של ר"ח כסלו ומיד עברו לשיר את 'דידן נצח' השיר שהפך לסמל הניצחון בליובאוויטש בכלל וב-770 במיוחד. עדיין אין 'משקה'.

לפתע, הגיח מאי שם הרב ש"ב פרידמן מאיטליה, וכשראה מה שמתרחש, הוציא מכיסו מאה דולר וזרקו מקופל לחלל הזאל (בזאל הקטן למעלה) ולכשהתברר שזרק נייר יקר ערך, מיד קם א' הת' ורץ לקנות משקה ו'פארבייסן', וכאן התחיל הערב. הר' פרידמן היה בתחילה בשקט, ונתן להמשיע הר"ש הכהן זרחי את זכות הדיבור. הר' זרחי כהרגלו לשתות הרבה משקה (הוא אחרי ארבעים...) התחיל להשתולל, ואז הר' פרידמן החליט להרים את רמת ההתוועדות ופתח ב'אגדתא', כל מני סיפורים מעניינים שהתרחשו באופן של 'בדידי הוה עובדא', או 'בעיני ראיתי', 'בעיני שמעתי'.

לערך בשעה 4:45 לפנות בוקר עזבו המכובדים את ההתוועדות כשהם משאירים תחתיהם את שתויי היין, וכמובן גם הת' נשאר ופתחו בריקוד סוער, עד השעה 7:00 לערך. מכאן ואילך זמן שינה.

היום התקינו סורגים בבית של הרש"ג.

יום רביעי, יום הבהיר י"ד כסלו

להפתעת הרוב נודע שהרבי נוסע לאוהל. אמנם רבים עדיין נמו את שנתם אך חלק נכר קמו, בשעה 2:50 נסע הרבי לאוהל וחזר בשעה 5:45. כעבור 5 דקות נכנס להתפלל מנחה. בכניסתו חיך להרב חיים גוטניק מאוסטרליה. (מספרים שהרבי מקרבו מאוד).

מיד לאחר מנחה התפללו ערבית, לאחר התפילה לקח הרבי את הסיידור והסתובב חלקית לרגע לכיוון הקהל כדי שישירו, וכמובן שפתחו בשירה ובריקודים והרבי הורה בידו הק' להגביר את השירה. אבל בשעת מעשה, הרב גוטניק (אגב, הוא כהן) פתח בינתיים את הדלת לרבי (הוא כנראה חשב שכך צריך להיות, אבל הדבר רגיל וידוע שהרבי בעצמו פותח לבדו ואוחז בדלת שלא יתקע בהרב חזק העומד שם בתפילה) הרבי חיך אליו ואמר לו שמסתמא מוחל הוא על כבודו בזה שפתח את הדלת.

(19) ביומן אחר מצוין שכ"ק אד"ש יצא בשעה 16:00.

(20) ע"פ השמועה שאל כ"ק אד"ש את הריל"ג "מדוע רוקדים בשעת ה'סדר'?", ומשמע שהיו ריקודים גם בשעת הערב.

כששאלו אותו מה דיבר אליו הרבי, הוא הוסיף מדילי' ואמר שהרבי אמר לו מסתמא תמחל על כבודך בכך שאני יוצא לפניך, למרות שאתה כהן... כמובן שמי שעמד ושמע (ואני בתוכם) יודע שזה לא הי' כן, וגם הכחשנו אותו (עם כל הכבוד) בשעת מעשה. במילא או שהוא פשוט לא הבין מה שהרבי אמר לו או שהוסיף משפט זה מדיליה... בשעות הערב הודיעו בזה הלשון: "בזאל למעלה תתקיים הלילה בשעת חצות סעודת שבע ברכות, כולם מוזמנים".

כמובן שהגיעו הרבה הרבה יותר מאתמול ובפרט כשנודע שאורח כבוד יהי' הר' א.י. ש"ט, הרי זו משיכה טובה וכדאית לבוא. ואכן בשעה היעודה (12:00) חצות הלילה, נפתחה המסיבה בליווי התוועדות חסידית בחסות 'רב התרומות' הרב נאגל, האוכל הי' בשפע, כולם אכלו ושבעו.

פתאום נזכרים ע"ד ההודעה שנמסרה קודם לכן כי ר' א.י. ש"ט צריך לבוא. א"כ איפוא הוא? אך רק דיברו, והנה נחת עלינו הנ"ל בחטף. ניגנו ניגון דביקות ואח"ז ר' א.י. ש"ט פתח ואמר: "חביבים התמימים שנקראים בנים לרבי". הוא הדגיש את מעלתם וזכותם של הת' ושהרבי אוהב אותם,

וביחד עם זה שידעו הת' שבזכות תפילותיהם ושמתחת המשפט מצליח לזאת דרש הרבי שיעשה, וב"ה שפועלים. ולכן הוא חייב לערב את הת' בכל מהלך הענינים. אם כי ימתין ויחכה עד תום המשפט, כי כעת הדבר עלול ח"ו להזיק לענינים.

כמו"כ הוא הדגיש וחזר על זה משך כל ההתוועדות, שאמש כשהרבי דיבר בספרי' עם עורכי הדין, 'צהבו פניו' ואף פעם לא הי' לרבי כזו שמחה כמו כעת. וגם זה הוא מספר כי הוא מרגיש חובה שבזכות הת' יש גיבוי לניצחון הזה,

ביחד עם זה, ביקש את ברכת הת' להצלחת המשימה, שהוא ורחי"ק מייצגים אותה (באמצע דבריו קם ונישק את א' התמימים שישב ממולו, ולאחרי כחמש דק' נעמד על השולחן המלא בפסולת של אוכל שנשאר, ומבלי להתחשב בעצמו ובבגדיו, עשה קולע (סאלתא) וכמובן שכולו קם מלוכלך, גם ככה במהלך ההתוועדות)

אביא כאן כמה סיפורים מאוד מעניינים שסיפר לנו אברימ'ל במהלך ההתוועדות: סיפור א': אתמול (יום ג') בשעה 11:00 בלילה נודע לו שב-770 רוקדים בגלל פסק השופט שהרבי לא יבוא להעיד. כשהתברר שרוקדים לו כן כבר משעת הצהריים, הי' הדבר לפלא בעיניו, כי רק בשעה 11:00 בלילה פסק השופט את הניצחון הנ"ל.

מרוב התפעלות סיפר את זה לעורך דין. העורך דין מאוד התפעל וסיפר לו שכבר טלפן לפני כמה שעות לאשתו לספר לה שעדיין נמצאים באמצע המגעים, ואשתו התפללה באומרה: אצלנו החסידים רוקדים כבר מהבוקר (מגוריהם בפילדלפיה)

סיפור ב': א' מהלוערס התעניין בנעשה בין החסידים בזמן הזה, והוא סיפר לו

שהיום (יום ב') זה תענית שעות, וכולם צמים, וביאר לו באריכות את ענין הצום וכו', בעקבות שיחה זו החליט הלוי'ער לעצמו (מבלי לספר לאף א') שאף הוא יצום היום! וכן הווה. הנ"ל שם לב בשעות הצהריים, שהעורך דין הזה קצת זועף ואינו במצב רוח תקין.

וכששאלו אותו מה יום מיומיים לא היתה לו ברירה אלא להשיב על האמת שהוא שמע שהחסידים צמים. ולכן החליט שגם הוא צריך לצום כי המטרה היא שווה - להצליח! כמובן שהוא מיד צעק עליו שילך לאכול.

סיפור ג': אתמול (יום ג') הכניס דו"ח לרבי על הכל, כולל בעיקר האמירת תהלים בציבור בבוקר, באופן של 'ברוב עם הדרת מלך', ואח"ז רקדו, וכשהגיע הסדר חסידות, כולם התיישבו ללמוד. והרבי התעניין בפרטות בכל אשר נעשה.

סיפור ד': כשהעו"ד דיברו עם הרבי, אמרו הם בין הדברים, שהיות וי"ט כסלו זה החג של גאולת אדה"ז הרי הם עכשיו יחוגו מכאן ולהבא עם כולם בכלל ועם אנ"ש בפרט את החג של הרבי כעת, והרבי אמר להם (בהוספה) שהימים שלאח"ז הם חנוכה, ובמילא שיהי' באופן של מוסיף והולך ואור²¹.

סיפור ה': לפני שיצאו העו"ד מהיחידות, אמר להם כ"ק אד"ש, שבנוגע למשפט שיתנהגו כמו עו"ד ולא כמו 'חסידים'. כמו"כ הורה כ"ק אד"ש לעוסקים עמהם שיניחו להם לפעול כדעתם, ולא יעשו אותם חסידים המצייתים. העו"ד שהתרגשו מאוד, איחלו מזו"ט לכ"ק אד"ש (לרגל יום חתונת אד"ש), אד"ש ענה: שיהיה זה התחלה להרבה מזו"ט.

סיפור ו': לא' מהעו"ד חלתה אשתו, ועד שהגיעה למצב נואש. הוא החליט לספר את זה לרבי ולבקש ברכה, וכן עשה והכניס פתק לרבי. הרבי בירך ואכן התברר לפתע לרופאים שאין לה כלום כמו"כ הי' משהו דומה עם העו"ד השני שאחיו חלה אנושות וביקש ברכה ונתקיימה בפועל ממש. אגב, הבחורים מעריכים שבסופו של דבר הלוי'ערס הללו יהיו חב"דניקים, (ע"ד כמו ד"ר ווייס שיחי').

סיפור ז': השבוע עמדו 2 אנשים אורחים מארץ הקודש לפתע הרבי יצא והורה להם בידו הק' תנועה לאות הגברת שירה. הם נשארו במצב כמו שהיו, אחרי כמה פסיעות הרבי הסתובב אליהם ושוב הורה בידו הק' והמשיך לכיוון הרכב. בינתיים א' התעשת ואמר לחביריו: 'אתה שמת לב שהרבי אוהב אותנו?!' וחברו השיבו לו מיד: 'הרבי אוהב את כולם', - ומספר ר' א.י. ש"ט - שהוא ראה ושמע את הכל, ומרוב התפעלות כתב ע"כ לרבי. הוא הוסיף ואמר לנו: תראו מה מדברים אנשים שבקושי יודעים מה זה להיות אצל הרבי וכו'. (כמובן שאם היו יותר מבינים הרי שגם היו שרים).

21) ע"פ יומן אחר, כ"ק אד"ש אמר להם זאת כיון שהמשפט אמור להסתיים בחנוכה, וע"כ קישר זאת.

בהתוועדות זו נכחו גם זליג כצמאן (חשכנו שגם הרחי"ק יגיע. אולי הי' אתנו ברוח) ולבסוף הגיע הרב שפרינגער, שזה עתה חזר מחתונת בנו!! השמחה שהיתה היום ואתמול אי אפשר לתאר במילים. אילו רגשות...

יציין, שכמעט ושכחו לעשות את השבע ברכות, כי כל הראשי המדברים נרדמו בשולחנות לקראת השעה 4:00 ואז פתחו בשירה, אבל בשעה 5:30 קם קנלסקי ועשה 7 ברכות, באמצע כל ברכה הוסיף מדילי' ולכן כל השפיצים טענו שצריך לעשות שידור חוזר, ואז נזכרו בהשגח"פ ששכחו לברך כלל ברכת המזון, וברכו על המזון ושוב עשו 7 ברכות, לאחר מכן המשיכו בריקודים ובשמחה למעלה ממדידה והגבלה עד השעה 7:00 בבוקר. חלק נשאר להגרלה וחלק הלך מיד לישון. שוב הניגון המלווה את כולם זה 'דידן נצח'.

תשמ"ז - נ"ח שנה לנישואי כ"ק אד"ש

יום שלישי י"ד כסלו:

אחה"צ נסע כ"ק אד"ש לאוהל.

בערב התקיימה התוועדות של התמימים ואנ"ש לרגל יום הבהיר "י"ד כסלו" (ע"י הוועד למימוש הוראות כ"ק אד"ש).

אח"כ התיישב הר' יצחק שפרינגער להתוועד (ודיבר בעיקר על י"ג כסלו יום שבו הגיעה הבשורה שכ"ק אד"ש לא צריך להעיד וכו') עד השעה 8:00 בבוקר.

כמו"כ התוועדו הר' יצחק דוד שיחי גרונר מאוסטרליה והרב יצחק הכהן קוגן שליח ברוסיה.

מסיפורי הרב קוגן:

הוא למד שחיטה לפי הוראת אד"ש אך היה זקוק ל"קבלה" על השחיטה, וחיפש יהודי שיש לו סמיכה לרבנות ולא מצא. בינתיים התקרב ערב יום הכיפורים והנה ניגש אליו יהודי מבוגר מאד ואמר לו שיש לו סמיכה לרבנות ויוכל לתת לו קבלה לשחיטה. בדיוק באותו העת הוא קיבל טלפון ממוסקבה מבחור א' שהודיעו שזה עתה קיבל הוראה מאד"ש עבורו: תקח משרת השחיטה בידך.

הוסיף ודיבר על כך שכ"ק אד"ש דואג בגשמיות עבור כל אחד, ומה אנחנו מחזירים ע"כ.. וכו'.

ההתוועדות נמשכה עד שעות הבוקר המוקדמות.

יום רביעי ט"ו כסלו:

בשעה 2:10 נסע הרבי לאוהל, ולאחרי שכבר יצא לכביש הראשי, חזר לפתע הרכב אחורנית עד ל- 770, והמזכיר ריל"ג שי' הביא את משקפיו של אד"ש ומסרם לו.

חזר מה"אוהל" ב- 5:55 נכנס לתפלות מנחה-מעריב לאחר מכן קיבל ליחידות בגעה"ת את הרב י. קוגן ואשתו שי' למשך חצי שעה. כ"ק אד"ש נתן להם ג' תניא'ס וב' סידורים (לכל המשפחה שי') ו- 50 ש"ח לשליחות מצוה. (ד.א. א' מספרי התניא שנתן לו הי' התניא שנדפס בישיבת תו"א).

בין הדברים בירכסם בברכות מזל טוב וכו' על החתונה, וכן הוסיף שמאחר והם נוסעים מחר בבוקר לארה"ק, ע"כ כדי שלא לאחר הטיסה, שלא יבואו ל- 770 מחר בבוקר ולא לסמוך על נסים!

תשמ"ח - תחילת שנת השישים לנישואי כ"ק אד"ש

שבת קודש פ' וישלח, י"ד כסלו, - יום החתונה של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית שתליט"א, לאויוש"ט - התחלת שנת השישים.

כמובן שעובדה זו הורגשה היטב בבית הכנסת. התחלת שנת השישים. לב מי לא גילי? מי לא יודה לו ית' על הזכות הנפלאה, היינט איז דאך "היום שקישר אותי" וכו'. בשבת זו בעת כניסתו ויציאתו של הרבי שליט"א שרו הכל "שמח תשמח"...

1:30 התוועדות.

בעיקרון של שתי השיחות הראשונות זירזו הרבי שליט"א להתכונן לקראת "חג החגים", ראש השנה לחסידות י"ט כ' כסלו.

כמו כן הזכיר הרבי שליט"א שוב על הענין דמקדש מעט: שכל אחד יעשה מביתו חדרו וחפציו הפרטיים בית מקדש מעט, על ידי כך שיהיו בביתו סידור תפילה, חומש, וקופת צדקה.

בהמשך אף עורר הרבי שליט"א שוב על "עשה לך רב", כשהפעם הוא מדגיש גם את חובתו של ה"רב" ביחס למושפע והמחונך.

גם דיבר על ההוראה משמה של פר' השבוע: פרשתנו נקראת בשם "וישלח", וההוראה מכך לכל אחד ואחד: הקב"ה ממנה את כל יהודי להיות שלוחו בעולם הזה לעשות לו דירה בתחתונים, ומאחר שעבודה זו היא בכוחו של המשלח, הרי שהיא בכוחו של כל אחד.

והדוגמא לכך אף היא מפרשתנו, כמסופר על יעקב שיצא מבאר שבע, מקומו הקבוע והנעלה, לחרן - "חרון אף של מקום בעולם", ושם במקום הנמוך ביותר נהיה

הוא עצמו למשלח "וישלח יעקב מלאכים". יעקב עצמו שלח מלאכים בכדי לברר את עשיו ואנשיו.

הרבי שליט"א סיים בהנוגע לפועל: על כל אחד ואחד לעסוק בענינים השייכים במיוחד לשנה זו - שנת 'הקהל', וכל זה מתוך שמחה - 'תשמח' ו'תשמח', ופעולה זו תהיה ה"מכה בפטיש" האחרון לסיום עבודת השליחות, שתביא גאולה והצלה לעולם. א"כ אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א מאמר ד"ה "אשר ברא" כו' [מיוסד על המאמר שנאמר בחתונה לפני נ"ט שנה].

ברמב"ם היומי עמד הרבי שליט"א על ההלכה בהלכות מלוה ולוה פי"ד ה"ז: "שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוח בו, שכבר נמחל שיעבודו ונעשה כחרס".

כ"ק אדמו"ר שליט"א הקשה שהרי כל ענינו של השטר לכאורה אינו אלא "בירור"? והרבי שליט"א ביאר כי הסיבה לכך היא משום שבמלוה בשטר גובים גם מנכסים משועבדים הרי לגבי זה השטר הוא גם "קיום".

וההוראה מכך "לתקן הדיעות": ביחס לגאולה העתידה נאמר: "הן גאלתי אתכם אחרית כבראשית", והכוונה בזה היא שהגאולה העתידה תהי' "כימי צאתך גו' אראנו נפלאות", ובפשטות היה ניתן לומר ששתי הגאולות הינן שוות, אבל כפי הנלמד מהלכה הנ"ל ברמב"ם הרי "ששטר... ופרעו אינו חוזר כו", א"כ בהכרח שהגאולה העתידה תהיה באופן של "נפלאות" אף ביחס לגאולת מצרים.

[לקראת שבת קודש יצא לאור "קונטרס י"ד כסלו - תשמ"ח" ובו מאמר ד"ה "וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך" המבוסס על מאמרו ד"ה זה של הרבי הקודם נ"ע בשנת תרפ"ט (המופיע בקונטרס דרושי חתונה). המאמר מבאר את הפסוק בשני אופנים ומקשר ביניהם כשנקודת הענין היא, עבודת הברורים בשני אופנים, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה והעילוי שבכל אחת מהאפשרויות על חברתה.

בפתח דבר שמטעם מערכת "אוצר החסידים" מופיע נוסח זה: "לקראת י"ד כסלו הבעל"ט, התחלת שנת השישים לחתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א עם הרבנית שתליט"א (תרפ"ט - תשמ"ח) - הננו מוציאים לאור את המאמר..."

הגילוי החדש "נחטף" בשמחה רבה ובהתרגשות רבה בכלל מריבוי השפע האלוקי אותו מעניק לנו לאחרונה כ"ק אדמו"ר שליט"א בהרחבה באמצעות המאמרים המוגהים הללו].

מוצש"ק וישלח!

לאחר תפילת ערבית המתינו לכ"ק אדמו"ר שליט"א ב"גן עדן התחתון" זקני וחשובי אנ"ש, בראשותם של הרבנים הגאונים חברי הבד"ץ ד'קראון הייטס', על מנת לתת את ברכתם - בשם כל החסידים בכל ארצות תבל, לתחילת שנת השישים לנישואי כ"ק

באותה שנה היו החסידים ביום הזה בהתרגשות מיוחדת, שכן הייתה זו תחילת שנת השישים לחתונה. על כך נפנה לעיין בספר שיצא לזכרו של הרה"ח ר' זלמן גורארי' ע"ה 'בכל ביתי נאמן הוא':

"מדי שנה היה ר' זלמן קונה לבית רבי ביום זה כלי כסף מפואר ובו פרחים יפים. בשנה זו החליט לקנות עץ גדול ומפואר.

הפעם, היות ויום הנישואין חל ביום השבת, ביקש ר' זלמן להביא עוד קודם השבת את העץ שרכש, אל הספרייה שבה ישוה הרבי והרבנית במהלך השבת. מן השמים סובכו שדוקא באותו יום שישי י"ג כסלו תשמ"ח היה ר' זלמן טרוד ביותר עקב משפט גורלי שהתנהל כנגדו. בעודו יושב באולם בית המשפט ממתין לגזר דינו, היתה מחשבתו טרודה לא פחות עם המתנה אותה ביקש להעביר לבית הרבי.

תוך כדי הדיון המתוח והגורלי טלפן ר' זלמן לנכדו, ר' יוסף יצחק, ושאל: "מה עם העץ? הכול מסודר? אתה זוכר שצריך להביא את זה הפעם לספרייה?"

ואכן זמן קצר לאחר בואה של הרבנית לספרייה, לקראת כניסתה הקרובה של השבת, בעוד הרבי שוהה בחדרו ב-770, הופיע בספרייה נכדו של ר' זלמן, ר' יוסף יצחק, אשר הביא את העץ הגדול שרכש סבו ליום הגדול. למראה העץ הענק והנכד הטורח בהבאתו במצוות סבו, לא יכולה הייתה הרבנית לכלוא את התרגשותה והיא קראה בקול רם שוב ושוב: "איך קען ניט גלייבן, נאר דאס האט ער אין זינען געהאט היינט, אין אזא טאג" [=אינני יכולה להאמין, רק על כך היה מסוגל לחשוב ביום כזה].

בבקשה לבטא את התרגשותה הרבה הורתה לר' יוסף יצחק להציב את העץ על אם הדרך המובילה מהכניסה אל החדר בו היו הרבי והרבנית יושבים בעת סעודת השבת, כשהיא מנמקת בהתרגשות: "איך וויל מיין מאן זאל זעהן וואס ראביי גורארי' האט אין זינען געהאט אין דער טאג" [=אני רוצה שבעלי יראה על מה הרב גורארי' חב ביום הזה]."

על מה שאירע בהמשך לכך מסופר שם:

"כמנהגו מדי ליל שבת, היה ר' זלמן פוקד את הספרייה ומשוחח עם הרבנית כשעה. אף באותו יום עשה כן, כשהוא מנצל את שיחתו עם הרבנית להתייעצות שלא מן המניין.

השנה, לרגל הכניסה לשנת השישים ליום הנישואין, עלה בדעתו - כמי

שזכר אה דברי הרבי בשנת החמישים "מ'זאל זוכה זיין צו שנת השישים" (שנזכה לשנה השישים) - כי היה מן הראוי לשאת גם לעת זאת את 'ברכת החסידים' מיד לאחר תפילת ערבית. הרבנית תמכה ברעיון (ר' יוסף יצחק, הנכד שנכח במעמד, זוכר את קולה של הרבנית באומרה "ס'וואלט געווען א גלייכע זאך", (זהו רעיון טוב)) ולפיכך הקדים ר' זלמן את צאתו מן הרבנית, מוקדם מהרגיל, כדי להידבר עם עוד כמה מחשובי החסידים אודות כך.

כמה מהחסידים תמכו ברעיון ואילו המזכיר הרב גרונר, הציע בחכמה כי מוטב לעשות זאת למחרת, אחרי תפילת ערבית של מוצאי שבת, שכן אז ניתן יהיה להשמיע את הברכה במיקרופון ואת שיחת הקודש שככל הנראה יישא הרבי בתגובה, ניתן יהיה לשמוע ולשדר.

הצעת הרב גרונר אומצה בידי ר' זלמן וכך אכן היה".

אדמו"ר שליט"א והרבנית שתליט"א לאוי"ש"ט.

הרה"ת ר' שניאור זלמן גורארי, מזקני החסידים, בירך את הרבי שליט"א בבריאות הגוף ומנוחת הנפש, ורווית נחת רוח מכל החסידים, כשכ"ק אדמו"ר שליט"א מצליח בכל משאלות ליבו הטהור, עד ל"דין נצח" הכללי, בו יוליינו אדונינו מורינו ורבינו לקראת משיח צדקינו.

הרבי שליט"א השיבם במילים קצרות על ברכה זו, שתוכנן היה:

"הקב"ה שהוא היודע מהו הטוב האמיתי, יתן זאת בשפע כולל כל הברכות שבאותיות התורה, החל מאל"ף, "אהבת ישראל", וכלה באות תי"ו "שנת תורה", "שנת תפלה", "שנת תשובה", ו"שנת תהלה". ברכות אלו, במוצש"ק הינן קשורות עם דוד מלכא משיחא, ושיתקיים הכתוב: "ביקש יעקב לישב בשלוה", וכל זה באופן של "לא עיכבן אפי' כהרף עין".

תשמ"ט - יובל השישים לנישואי כ"ק אד"ש

שנת תשמ"ח זכורה לכל גם כהשנה בה נסתלקה הרבנית חיה מושקא ע"ה (בכ"ב שבט). האפיזודה הבאה מסופר בספר 'בכל ביתי נאמן הוא'²², ומשלימה עובדה הקשורה ליום הנישואין:

"מדי שנה, במשך כמה וכמה שנים . . . היה ר' זלמן [גורארי'] קונה לבית רבי.. ליום הנישואין . . . פרחי משי מלאכותיים. לקראת השלושים להסתלקות הרבנית, הורה הרבי לר' שלום בער גנזבורג להודיע לר' זלמן כי ייקח את פרחי המשי וכי הוא רשאי לעשות בהם כרצונו (בניגוד למתנות אחרות שאותן רכש ר' זלמן לבית הרבי במרוצת השנים ואותן לא השיב הרבי).

ר' זלמן דייק בנוסח הוראתו של הרבי והסיק מכך כי יש דברים בגו וכי אין כוונת קודשו של הרבי שייקח סתם לעצמו את הפרחים. הוא מכר אפוא כל אחד מהם בחמשת אלפים דולר. את אותו עץ מפואר שניתן לרבנית ביום הנישואין של השנה האחרונה לחייה, רכשה בתו הגב' אסתר שטרנברג. את כל התמורה שקיבלת תמורת שבעת סידורי הפרחים והאילן הגדול, בסך ארבעים ואחד אלף דולר, העביר אל הרבי לטובת 'קרן חמ"ש', הקרן שעל הקמתה הכריז הרבי תוך כדי ימי השבעה. גם הפרחים שהותר לעצמו שילם".

תשמ"ט - 60 שנה לנישואין

על אירועי יום הבהיר בשנת תשמ"ט נפנה שוב לעיין בתיאור המופיע בספר 'בכל ביתי נאמן הוא'²³

"בי"ד בכסלו תשמ"ט, היה זה תוך כדי שנת האבלות על הרבנית. או אז הובן למפרע האיחול של הרבי, בעת הברכה עשר שנים קודם לכן: "מ'זאל זוכה זיין צו שנת השישים" [=שזנכה לשנת השישים].

בין בכירי החסידים היה דיון ער אם יש טעם לגשת אל הרבי ולשאת ברכה, לנוכח הסתלקות הרבנית. בפועל, החליטו לעשות כן, חרף הנסיבות הקשות, כשאישי אינו יודע מה תהיה תגובת הרבי על כך.

סרט הווידאו שמנציח את המעמד מעיד כאלף עדים על ההתרגשות הרבה שהייתה נסוכה בפניו של ר' זלמן [גורארי'], בקולו ובכל חזותו, באותם רגעים. ר' זלמן התייצב פנים בפנים אל מול הרבי ובקול בוכים, כשכל כולו נרגש, נרעש ונפחד לגודל המעמד ועיתויו הנוראי, השמיע את הברכה, כשהוא נשנק מבכי שוב ושוב וכל ארכובותיו דא לדא נקשן. מבט על פני הקהל מגלה כי כל הקהל בכה עמו יחד למשמע ברכה שכזו, שעה שהיא נישאה בביתם הפרטי של הרבי והרבנית.

בית שהיה סגור ונעול בפני כלל החסידים ורק במרוצת שנת האבל האחרונה ובעטיה נפתח לכול, בעוד זה עתה תמה תפילת ערבית, כשהרבי עובר לפני התיבה כאבל אחר רעייתו הרבנית. בתחילת דברי הברכה מסביר ר' זלמן את פשר עצם הברכה ליום זה למרות שהרבנית איננה עמנו עוד.

כשהרבי פתח בשיחת קדשו, כמענה לברכה, חיך תחילה הרבי חיך רחב ובכך, באחת, פוגג את המתח העצום שהיה בפניו של ר' זלמן עד כי ניתן היה למשוש בידים. בסרט ניתן לראות במוחשיות את ההקלה שנחה על פני כל הנוכחים הסמוכים למראה החיך הרחב שנח על פניו הקדושות, כמו היו אלו טללי תחיה שהשיבו את הציבור כולו מתחושת המועקה שבה היו נתונים.

הרבי פתח ואמר:

"יהי רצון שתקויים בכל המברכים ובני ביתם [ועל ידם - בכל משלחיהם] (בין אלו שמינו אותם מפורשות לדבר בשמם, ובין אלו שזיכו אותם באופן של "זכין לאדם שלא בפניו") - הבטחת הקב"ה בתורתו ש"כל המברך מתברך", בברכתו של הקב"ה ש"תוספתו מרובה על העיקר", וכמה פעמים ככה, ובלשון הכתוב "ואברכה מברכך".

כאן ממשיך הרבי לבאר את מעלת הברכה והקשרה לשיעור חומש היומי, לשיעור הרמב"ם היומי, ושייכות שניהם לחודש כסלו ולחג החנוכה, וסיים את השיחה בברכת הגאולה. בסיום השיחה חילק הרבי לכל אחד מהנוכחים שני שטרות של דולר כשליחות מצוה לצדקה.

תש"נ - ס"א שנים לנישואי כ"ק אד"ש

יום שלישי, י"ד כסלו - יום הבהיר, נישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א

היום י"ל קונטרס י"ד כסלו תש"נ - ד"ה "אשר ברא" משנת תשל"ט.

בכניסת כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילות וביציאתו שרו ניגוני חתונה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע לאוהל לערך בשעה 1:00, וחזר בשעה 6:10.

לערך בשעה 6:30 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לביהכ"נ הגדול לתפילות מנחה

ומעריב.

אחר התפילות פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א לעבר הקהל ואמר (בזמן שהלך וירד לעבר הסטנדר של חלוקת הדולרים): "אזוי ווי מיר האַלטן ב'קיימא סיהרא באשלמותא', וועט מען יעצט טיילן צדקה ו'כל המוסיף מוסיפין לו". מיד הורידו את הסטנדר המיועד לחלוקה למטה (כ"ק אדמו"ר שליט"א המתין מספר שניות עד שהביאו את הסטנדר) ואז ניגש לסטנדר וסיים: "עס איז דאָך קיימא סיהרא באשלמותא' און מ'קומט דאָך פון יום שלישי שהוכפל בו 'כי טוב', זאָל זיין ברכה והצלחה", והתחיל בחלוקת הדולרים למשך כ-12 דקות.

[באותם רגעים היתה קצת "מהומה", חשבו שיש שיחה למעלה ואח"כ חשבו שיש

שיחה למטה והביאו את הרמקול לכאן ולכאן וכו'...].

בחלוקה חייך למספר אנשים שעברו, וכן לילדים. בצאתו עודד בחוזק את השירה "מהרה ישמע".

בלילה התועדו עפ"י הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א משבת האחרונה. דיברו ר' דוד רסקין ור' זלמן אבלסקי, שסיפר על שליחותו לרומני' ע"י כ"ק אדמו"ר מהורי"צ. דיבר גם ר' שלום מרוזוב.

היום יצאה רשימת השלוחים לסידני אוסטרליה (מישיבת אוהלי תורה).

תנש"א - ס"ב שנים לנישואי כ"ק אד"ש

ליל שבת קודש

בכניסתו ויציאתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א מכל תפילות השבת, ניגנו "מהרה ישמע", בקשר עם י"ד כסלו.

בקבלת שבת עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה בחוזק רב, ואחרי "בואי בשלום" חזרו על הניגון ג"פ.

גם בברכה מעין ז' ניגן הש"ץ ב"רצה נא במנוחתנו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק.

יום שבת קודש פרשת וישלח, יום הבהיר י"ד כסלו - ס"ב שנה לנישואי כ"ק אדמו"ר שליט"א עם (להבחל"ח) הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע

בעת קריאת ההפטרה כפל כ"ק אדמו"ר שליט"א כמה מילים - פעמיים.

במוסף הי' הש"ץ ר' משה שי' טלישבסקי, וכשינגנו בחזרת הש"ץ - עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א בחוזק רב.

בשעה 1:30 ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות כשמעודד את שירת הקהל "מהרה ישמע".

את התוועדות זו קשה לתאר, ואם בשבוע שעבר הי' "כמעט" כמו שמחת תורה, הרי בשבוע זה הי' זה "שמחת תורה" של ממש! בכל הניגונים עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א (פעם בידו הימנית הק' ופעם בשמאלית) בתנועות נמרצות ביותר, ומתוך שמחה עצומה שהיתה ניכרת על פניו הק'.

אחרי ברכת בופה"ג ניגנו שוב "מהרה ישמע", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בחוזק רב (כנ"ל).

את שיחה א' פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין מעלת י"ד וט"ו שבכל חודש ("קיימא סיהרא באשלמותא"), וסגולת יום ט"ו שחל ביום ראשון - כימים שהם שלימות ועיקר החודש,

ובעניננו: חודש כסלו שהוא החודש של פנימיות התורה, בו נדרשת תוספת מיוחדת בלימוד חסידות, וזאת מתוך אחדות עם לימוד הנגלה כך שבלימוד הנגלה ניכר על האדם שלומד חסידות (ובצורה שמלמדת הוראה בפועל) - "תורה תמימה", כפי שמודגש באופן הלימוד בישיבת תומכי תמימים

(ולהעיר שזו השבת החמישית ברציפות שמזכיר אודות תומכי תמימים).

אח"כ קישר את הנ"ל להפטרת השבת המסתיימת בנבואה "והיתה לה' המלוכה", והיינו שמלכות הקב"ה על כל האומות תהי' דבר גלוי לעין כל, כפי שמצב העולם לע"ל מפורט בסיום ספרו של הרמב"ם.

בענין זה הזכיר שוב על חובת ההשתתפות בסיום הרמב"ם העולמי.

בהמשך אמר שנעשה אצל כל יהודי "ישיבה בשלוה" עוד בזמן הגלות, וכפי שרואים שיש "מלכות של חסד" שאף נתנה עכשיו לאגודת חסידי חב"ד תוקף של ממשלה בפני עצמה וגם בנין, ועי"ז יוכלו להשיב את כל ספרי וכתבי נשיא דורנו,

כ"ק אד"ש הוסיף ואמר:

שאלו שהרכוש נמצא אצלם בטח יחזירו זאת בסבר פנים יפות תיכף ומיד, ובאופן ד"פריחה" - ובפרט ע"י המלאכים המסייעים לכ"א (כמו אצל יעקב אבינו ששלח מלאכים לפניו), והתבטא באומרו שזהו כמו שילד קטן מציייר בדמיונו שלמלאך יש "פליגלען" ומבין שעל ידם אפשר להגיע למקומו ללא הטירחא דהליכה ברגליו (וכשגודל - לומד על "גדפין" דאהבה ויראה וכו').

בסיום השיחה דיבר אודות ההפטרה ד"חזון עובדי", ובין הדברים הזכיר שוב אודות ההשתתפות בסיום הרמב"ם העולמי.

אחרי שיחה זו ניגנו "דידן נצה" (בקשר להמדובר בסיום השיחה).

הרב שניאור זלמן שי' גורארי' ניגש ובירך את כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר ל"יד כסלו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חיך חיוך רחב ובירכו, ואח"כ פנה לקהל והניף את ידו הימנית הק' במרץ רב מאוד,

וכשהפסיק לעודד ביד זו התחיל תיכף לעודד בידו השמאלית. התלהבות הקהל היתה עצומה, וכל 770 געש - משהו שלא מעלמא דין (שקרה בעלמא דין...).

באמצע נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א חתיכת עוגה לילד הקטן מהאחים שארף שיחיו.

בשיחה ב' דיבר על הקשר בין סיפור אלופי עשו בסוף פרשת וישלח לתחילת פרשת וישב, ובתוך הדברים על בקשת יעקב "לישב בשלוה" היו ביטויים נפלאים ואיחולים

מיוחדים לגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד,

באומרו "נשיא דורנו העיד ומעיד שכבר סיימו את כל העבודה כולל צחצוח הכפתורים, וזה - לאחר שכבר בימי הגמרא נפסק ש"כלו כל הקיצין",

והרי פס"ד משנה את המציאות, ומאז כבר "מ'הָאָט געוואָרט און געוואָרט און איבערגעוואָרט...", ואף שזהו כדי להגיע ל"רכוש גדול",

- הרי זהו כמזבח בקופסא ולכל יהודי יש את המפתח, והוא הבעל הבית היחידי ויכול לפותחה כשהוא רוצה, ואינו צריך לשאול אף אחד - לא בישיבה של מעלה ולא בישיבה של מטה, וממילא מכריזים עתה "אָז ס'איז שוין אויס גלות, און די גאולה איז שוין דאָ!".

בהמשך הזכיר שוב בנוגע לקבלת ספרי וכתבי רבותינו נשיאינו - דאף שבתחילה היו "דינגעניש" וכו' אודות כך, הרי עתה הסכימה הממשלה להחזירם.

אחרי שיחה זו ניגנו "פדה בשלום", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה.

בשיחה ג' המשיך לדבר בענין אלופי עשו, והסביר שההבדל בין בני ישראל לאומות העולם הוא הבדל בין איכות לכמות, וביאר כי סוכ"ס הכמות מורה על חשיבות מסויימת גם מבחי' האיכות, והעובדה שאלופי עשו נכתבו כדי לשלול את מעלתם - כוללת בתוכה שני תכנים הפוכים, הן שלילה והן גילוי מעלה מסויימת. את ענין זה ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א באריכות, והביא דוגמאות מחידושי הרוגצ'ובי בעניני הלכה ועם הוראות לפועל בעבודת ה'.

בין הדברים הזכיר שוב בנוגע ל"ט כסלו וט' ויו"ד כסלו, ואיחל שיקויים "פדה בשלום נפשי" בשלימות, כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי במאמרו ד"ה זה שנדפס ב"שערי תשובה" - שענין זה יהי' בשלימות לע"ל.

אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמוח, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בחוזק רב מאוד.

בשיחה ד' דיבר ב"שטורעם" על עריכה מבעוד מועד של כל ההכנות הדורות להתוועדויות חג הגאולה י"ט כסלו,

וההוראה למעשה בפועל - להתוועד בשלושת הימים י"ט כסלו, כ' כסלו והשבת שלאחריהן, "חזקה" של "א' חסידישע יאָר", ושההתוועדויות תהיינה "נפלאות'דיקע פאַרבריינגענ'ס" כראוי לשנת "אראנו נפלאות".

בין הדברים התבטא באומרו שה"נפלאות" צ"ל מורגשות מיד עוד בהכנות ל"ט כסלו, וכעבור חצי שעה ישאל כל אחד את חברו האם לדעתו הוא משתדל במידה הראוי' ל"אראנו נפלאות" בנוגע ל"ט כסלו, וחברו מעמידו על האמת

(ולהעיר שכעבור חצי שעה בדיוק! הסתיימה ההתוועדות).

בסיום השיחה הזכיר אודות חלוקת המשקה.

אחרי שיחה זו התקיימה חלוקת המשקה לפעולות שונות בעולם (ביניהן - התוועדות י"ט כסלו בערים ובארצות שונות), והיו כ-20 קנקנים. לכו"כ מהלוקחים אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "הצלחה רבה", ולכמה אמר: "לחיים ולברכה".

כשסיים האחרון להכריז, החל כ"ק אדמו"ר שליט"א מיד בשיחה ה' - בה דיבר אודות י"ד כסלו, באומרו שיום זה קשור לענין הנישואין, שענינה הפנימי ("יחוד שימשא וסיהרא") צריך להביא לתוספת בהפצת המעיינות "חוצה", היינו לכל מה שמחוץ לאדם עצמו, החל מבני ביתו וכו' ועד לכל העולם כולו.

תיכף בסיום השיחה החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן (באופן מיוחד) את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל.

אח"כ הורה לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק", ואח"כ החל בעצמו לנגן "ניעט ניעט ניקאווא" ועודד בחוזק רב. תוך כדי השירה הביט על א' מילדי שארף שאמר "לחיים", וכשסיים - עודד לעברו כמה פעמים.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה, ואז החל הקהל לנגן "ויהי בישורון מלך" - עד שניגש כ"ק אדמו"ר שליט"א לסטנדר לתפילת מנחה.

התוועדות הסתיימה בשעה 3:45.

בתפילת מנחה, ב"שים שלום" עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א בב' ידיו הק' יחד בחוזק על הסטנדר.

בסיום התפילה יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ, ובדרכו פנה לעבר ר' יוסף שי' נימוטין ועודד לעברו, אח"כ שוב הסתובב ועודד פעם נוספת (מקודם הנ"ל לא הבחין, ורק כעת תפס זאת), ואח"כ הסתובב בשלישית ועודד בידו הק' לעברו.

מוצאי שבת קודש

תפילת מעריב התקיימה כרגיל.

כשיצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מהתפילה, בירך נוסעים.

הערב מסר כ"ק אדמו"ר שליט"א (בע"פ, ע"י הריל"ג) כו"כ הוראות לחברי המשלחת שנסעו לרוסי' לפעול למען השבת הספרים:

א. אישור לנייר המכתבים והחותמות, אך מדוע כתוב "רוסי" ולא "ברית המועצות" - U.S.S.R.

על ההסבר שזהו מפני שלדברי העו"ד גב' ורוניקה תחי' אירינה יש יותר סיכוי לפעול אצל ממשלת רוסי' מאשר אצל ממשלת ברית המועצות, הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א: לעשות כפי שורוניקה תחליט.

ב. כיון שכבר יש המשרד, וכבר קיבלו בית הכנסת של פוליאקוב, וכבר דנים

על קניית הקעמפ (שהוא 20 אייקר, שלושה בנינים, עם מחלקה רפואית, מחוץ למוסקבה), יש להסתפק בזה ולא לקנות בנין נוסף.

ג) על הצעת הרייל"ג שיתלו שלט "בית אגו"ח" על המשרד, השיב כ"ק אדמו"ר שליט"א (תוכן): "זייער אַ גלייכע זאַך מ'זאָל דאָס טאָן, ולקבוע מזוזה, ולברר כמה עולה המשרד, וכמה יעלו ההוצאות החודשיות. שהשלט יהי' בלה"ק וברוסית".

ד) בקשר לכתבי-יד שבלנינגרד - לשאול אותה אם להשתדל לקחת מיד או לא לעכב, ולקחת בינתיים (רק אלו) שבמוסקבה.

בשעות הלילה י"ל "קונטרס י"ד כסלו", ובו מאמר ד"ה "מרגלא בפומי' דרבא" מהתוועדות ש"פ וישלח, ח"י כסלו תש"מ ("המאמר מיוסד על ד"ה זה שאמר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בש"פ וישלח תרפ"ט, בסעודת שבע ברכות" - לשון הפתח דבר), מוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. הפתח דבר נושא את התאריך: "טו כסלו".

הלילה נערכה התוועדות גדולה לרגל י"ד כסלו, יחד עם מסיבת סיום הלכות מילה וכל ספר אהבה והתחלת ספר זמנים והלכות שבת ברמב"ם. הקהל הרב המשיך להתוועד עד לשעות המאוחרות.

תשנ"ב - ס"ג שנה לנישואי כ"ק אד"ש

יום חמישי, יום הבהיר י"ד כסלו - יום הנישואין של כ"ק אדמו"ר שליט"א ולהבחל"ח הרבנית הצדקנית נ"ע

לתפילת שחרית נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 10:05, כשהקהל מנגן "מהרה ישמע" (בימים אלו, כשנכנס ויוצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מהתפילות, שרים ניגוני חתונה בקשר עם יום הבהיר י"ד כסלו).

קריאת התורה היתה בס"ת של משיח. יצויין כי בסיום הקריאה נערכו שלשה "מי שברך" לבנות שנולדו בימים אלו, ונקרא שמן בישראל "חי' מושקא" ע"ש הרבנית הצדקנית נ"ע.

בסיום התפילה הכריזו על זמן תפילת מנחה "כשיהיו מוכנים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע למקוה בשעה 1:40 לערך, ולפני שנכנס למכונית חילק מטבעות לצדקה לכל הילדים שעמדו שם. מהמקוה חזר כעבור כ-50 דקות.

לאוהל נסע בשעה 3:05 לערך, ובצאתו חילק מטבעות לצדקה לנוסעים ובירכם: "הצלחה רבה", וכן נתן למזכירים ולמשב"קים. כשהתחילה המכונית לנוע, סימן מבפנים בידו הק' לשלום לעומדים מהצד.

מהאוהל חזר בשעה 6:35 לערך, ויצא מהמכוננית כשספר הרמב"ם בידו. כעבור כמה דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב, ולפני שנכנס למעלית נפנף בידו לילד שעמד שם. לפני כן הודיע למזכירות על חלוקת שטרות לצדקה לאחרי התפילה. בכניסתו לביהכ"נ, וכן בעלותו לבימה, עודד את שירת "מהרה ישמע" - אך לא הסתובב, אלא פנה לסטנדר תוך כדי שמעיף מבט לעבר הרמקול.

גם לאחרי שמו"ע הביט שוב ברמקול. [ניצוץ של תקוה עלה בלב התמימים אודות אפשרות לשיחה - אך הוא נמוג עם סיום התפילה].

לאחר תפילת מעריב ירד מהבימה וחילק לכאו"א שני דולרים לצדקה. כ"ק אדמו"ר שליט"א הי' נראה מאוד בהתרוממות הרוח ("אויפגעלייגט") וחיך להרבה ילדים, ועל חלקם המשיך להביט זמן מה.

למשב"ק ר' שלום בער שי' גנזבורג נתן שני שטרות נוספים. לגב' אסתר תחי' שטרנברג נתן גם עבור בעלה שי'.

החלוקה ארכה כ-10 דקות, ובסיומה הכניס כ"ק אדמו"ר שליט"א שני דולרים לסידור ויצא מביהכ"נ כשמעודד את שירת "שובה ה'". ליד הפתח בירך נוסעים בנוסח הרגיל, והוסיף: "זאָל זיין בהצלחה רבה". בצאתו מהמעלית למעלה עודד לעבר ילדים ששרו בחזק.

הלילה התארגנו התמימים להתוועדות חברים ב-770 לרגל יום הבהיר י"ד כסלו, יום חתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א - "היום שקישר אותי אתכם".

מישהו מהתמימים "זרק" שאלה בענין התהוות יש מאין, וגרם להתפתחות ויכוח סוער בהשתתפות כל המתוועדים למשך שלוש שעות לפחות...

לאחר מכן המשיכו התמימים להתוועד בחמימות ובהתעוררות עד אור הבוקר. "נעל" את ההתוועדות ר' חיים שי' סרבנסקי שהשכים ללמוד חסידות לפני התפילה, ושינה את תוכניתו והתיישב גם הוא להתוועדות.

בימים אלו תלו מודעות ב-770 מ"מחנה ישראל" אודות חלוקת הש"ס של אשתקד, לסיימו לקראת י"ט כסלו הבעל"ט.

יום ראשון, י"ז כסלו

בשעות הבוקר יצא לאור קונטרס י"ט כסלו תשנ"ב, ובו מאמר ד"ה "פדה בשלום" מהתוועדות י"ט כסלו תשכ"ו, וכן הוספה של שני דיוקים במאמר שנתבארו בשיחות הדהתוועדויות שלאחרי זה. תאריך הפתח דבר הוא: "טו"ב כסלו, ה'תשנ"ב".

הבוקר כבר התבהרו הפרטים, ונודע בבירור שתקיים היום חלוקת קונטרס, והוא - קונטרס "דרושי חתונה" תרפ"ט (בהמשך ליום הבהיר י"ד כסלו), ביחד עם שני דולר

שליחות מצוה לצדקה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית מאוחר מעט מהרגיל - בשעה 10:21, כשמעודד את שירת "מהרה ישמע".

בתפילה נכח קהל גדול מערי השדה, ביניהם בלטו קבוצות אנ"ש והתמימים ממונטריאול, פיטסבורג, דטרויט, בוסטון ועוד מקומות - שהגיעו לקראת חלוקת הקונטרס.

בסיום התפילה הכריז הגבאי על ה"דינער" של "כולל חב"ד", ועל זמן תפילת מנחה - כשיהיו מוכנים. אח"כ נודע שתפילת מנחה תתקיים בשעה 1:00.

במקום מיוחד שקדו כל הבוקר על הכנת הקונטרסים לחלוקה.

לערך בשעה 1:00 יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א לג"ע התחתון. בצאתו עמדו שני חתנים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן את הסידור לזה שמתחתן היום ואמר לו: "זאָלסט אויסבעטן אַלץ גוטס" [=תבקש את כל הדברים הטובים] ונתן לו מטבע לצדקה. הריל"ג הצביע על החתן השני וכ"ק אדמו"ר שליט"א פנה לחתן השני ובהצביעו לסידור אמר לו ג"כ: "זאָלסט אויסבעטן אַלץ גוטס" ונתן לו מטבע לצדקה. אח"כ חילק מטבעות לכל העומדים בג"ע התחתון (כמו בשבועיים האחרונים), ביניהם ד"ר פלדמן שי' - אליו חייך כ"ק אדמו"ר שליט"א באופן מיוחד, וכן הגבי' את ידו הק' ונתן גם לאלו שעמדו על המדרגות. במקום נכחו כשני מנינים.

אחרי התפילה נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לחדרו הק', וכעבור 10 דקות לערך יצא לחלוקת הקונטרס בפתח חדרו הק' (מעל שולחן החלוקה שהי' צמוד לפתח ומכוסה במפה לבנה), והסדר הי' כמו בחלוקה של קונטרס כ' מרחשון וכבחלוקת הלעקאח בערב יוהכ"פ (ולא כבחלוקת השטרות לצדקה בכל יום ראשון, שהיא ליד פתח המעלית כידוע).

הקונטרס נדפס בהוצאה מיוחדת בכריכה בצבע תכלת ועל נייר משובח, ובאותיות אדומות מרהיבות עין נדפס עליו: "קונטרס דרושי חתונה", והוא כולל את מאמרי כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שנאמרו בקשר לחתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א בכסלו תרפ"ט, וכן הוספות: מאמרי כ"ק אדמו"ר שליט"א המיוסדים (וביאור) על דרושי חתונה הנ"ל - ד"ה "לכה דודי" תשי"ד וד"ה "אשר ברא ששון ושמחה" תשל"ט. תאריך הפתח דבר הוא: "זעש"ק וישלח ט"ו כסלו, ה'תשנ"ב". כל קונטרס הי' ארוז בתוך נרתיק פלסטיק, יחד עם הדולרים לצדקה.

החלוקה ארכה כחמש שעות, מהשעה 1:28 עד השעה 6:24, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חילק למעלה מ-11,000 קונטרסים! [כנראה שזו היתה החלוקה הכי גדולה עד עתה; יותר אפילו מחלוקת התניא ביו"ד שבט שנת הארבעים שאז חילק כ-10,200 ספרים!].

בתחילת החלוקה אמר לכאו"א: "א הצלחה/דיקע י"ט כסלו" ולכמה: "א פריילעכען י"ט כסלו", וכעבור כחצי שעה החל לומר לכאו"א: "ברכה והצלחה".

מפאת ריבוי האנשים, כמעט לא הי' סיפק בידי מישהו לשוחח עם כ"ק אדמו"ר שליט"א (שלא כבכל יום ראשון), רק לעבור בזריזות, לזכות במבט חטוף באור פני מלך, ולצאת מאושר עם תשורה מיוחדת... אך לאחדים שביקשו ברכות וכיו"ב ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בשורות טובות" או: "בשעה טובה ומוצלחת".

כשעברו חברי החברה קדישא (שבליילה התקיים הסעודה השנתית שלהם), נתן לכ"א מהם עוד קונטרס באומרו: "הצלחה רבה", ולא' מהם הוסיף (כשהתחילו לעבור): "ט"ו כסלו".

לר' גרשון בער שי' יעקבסאָהן - עורך העיתון "אלגעמיינער זשורנאַל" נתן קונטרס נוסף עבור העיתון. כמו"כ לעוד אחדים נתן קונטרס נוסף.

כשעבר ר' י. שי' גורדון, קרא לו כ"ק אדמו"ר שליט"א בחזרה ושאלו: "אלץ איז בסדר?", וכשהלה השיב בחיוב, חיך כ"ק אדמו"ר שליט"א חיוך רחב תוך כדי שמרים את שתי ידיו הק'.

כשעבר הרב משה שי' שטערן - אב"ד דעברעצין אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איריך ימים על ממלכתו", ובמענה לבקשת ברכה על ספרו על הלכות עירובין, ברכו כ"ק אדמו"ר שליט"א והוסיף כי הלכות אלו הן בבחי' "מת מצוה" שאין הכל עוסקין בהן. כמו"כ כשעבר הרב חיים זאב שי' בומזר, בירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "איריך ימים על ממלכתו".

בין העוברים היו גם קבוצה מלוס אנג'לס (בארגון השליח ר' נפתלי שי' עסטולין - שעברו בהתחלה), וכן חברי ה"דינער" של "כולל חב"ד", כמו גם קבוצת יהלומנים מבורסת היהלומים ברמת גן, אה"ק.

יפה במיוחד הי' מראה רחובות השכונה בשעת החלוקה: אנשים, נשים וטף, תלמידי ישיבות "אהלי תורה" ו"חובבי תורה" שקרוביהם וחבריהם הזעיקום למראה התור ההולך ומתקצר במהירות, נראו ממהרים בהמוניהם באירת חג... לעומתם נראו ה"זריזין מקדימין" שבים לביתם איש איש וקונטרסו בידו, בשמחה וטוב לבב.

בסיום החלוקה הכניס כ"ק אדמו"ר שליט"א שני ספרים שהובאו במהלך החלוקה לחדרו הק', חילק לעוד כמה שלא קיבלו, ונכנס לחדרו הק' - מבלי לקחת לעצמו קונטרס.

כעבור כמה דקות נכנס לתפילת מעריב, ובעלותו לבימה לא הסתובב (כבכל יום ראשון).

בסיום התפילה יצא מביהכ"נ כשמעודד את השירה. טרם צאתו בירך נוסעים.

מובן כי "שיחת היום" היתה הקונטרס שכל אחד זכה לקבל בעצמו מידו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א. והמעשה הוא העיקר: מיד נקבעו לימודים ביחיד ובחבורה.

תשנ"ג - ס"ד שנים לנישואי כ"ק אד"ש

יום שלישי, יום הבהיר י"ג כסלו - "דידן נצח", "המלך אינו מעיד"

בשעה 12:41 נכנס כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אל החדר המיוחד לתפילת מנחה, כשהקהל מנגן "דידן נצח", ושניות אח"כ נכנסו שני חתנים (המתחתנים היום) וקיבלו את הסידור.

לאחר אמירת ה"קרבות" (בשעה 12:46) הורם המסך והש"ץ התחיל ב"אשרי".

בתפילה היתה אריכות מעט בתפילת שמו"ע. היום היתה זו הפעם הראשונה מחודש תשרי (להוציא ר"ח) שלא אמרו תחנון במנין כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א (בתפילה נכחו, אגב, אורחים מאה"ק - הרב יצחק דוד שי' גראָסמאַן, רבה של העיר מגדל העמק וח"כ מר חיים שי' דיין).

עם סיום התפילה, בשעה 1:00, יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת והקהל ניגן "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד".

כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הביט מעט לימינו, לצדדים ולמול. פ"א התרומם מכיסאו להביט למטה, וכעבור כ-50 שניות הביט לעבר הילון וסימן לסוגרו. השעה היתה 1:01.

לא עברה דקה ונודע ש"כעת יעברו לפני כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א מספר כיתות של ילדות קטנות תלמידות בית רבקה".

ואכן, במשך כדקה וחצי עברו כל הילדות וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הביט אליהן במאור פנים ובפנים מחייכות. כן הניד בראשו וחיך להרבה מהן ולאחת שאמרה בקול "ווי וואַנט משיח נאַו", ענה בקול שנשמע היטב: "אמן".

דבר זה הוא חידוש של הזמן האחרון, והשמועה אומרת כי מעתה יהיו דברים מעין אלו לעתים קרובות.

בינתיים התקיימה בזאָל הקטן למעלה אסיפה מיוחדת של הנהלת הישיבה עם התלמידים (כהקדמה לשיעור של הרב שניאור זלמן הלוי שי' לאַבקאָוסקי). בה הודיעו כמה הודעות חשובות במיוחד.

בהמשך לזה שבכ' מרחשון הודיעה ההנהלה שבקרוב מאוד יודיעו מי יבחן את התלמידים בשביל "סמיכה" ומי יחתום במקום הרב ישראל יצחק פיקאָוסקי ע"ה (שנלב"ע בחודש אלול), הנה היום הודיע הרב שניאור זלמן לאַבקאָוסקי שלע"ע אין

עוד בוחן והתלמידים יבחנו על ידו.

פעם בכמה חדשים יגיע הרב פנחס שי' הירשפרונג, אב"ד מונטריאול, "און ער וועט רעדן מיט די בחורים", יבחן אותם ויחתום על הסמיכה.

הנהגלה הוסיפה והזכירה ש"ברור הוא שהדבר אינו צריך להפריע למהלך התקין של הסדרים. סמיכה זוהי רק הוספה בשלימותו של הבחור, ואילו השלימות עצמה היא להיות כפשוטו בכל הסדרים, נגלה וחסידות".

המנהל הרוחני של הישיבה, ר' דוד שי' ראסקין, דיבר ועורר אודות היום הגדול בו אנו נמצאים, ערב י"ד כסלו, עליו אמר כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בהתוועדות שקיים במקום זה בי"ד כסלו תשי"ד, (היה זה עוד בזמנים שכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א התוועד בוצאל הקטן למעלה היות והוצאל הגדול עוד לא היה קיים) "דאָס איז דער טאָג וואָס האָט פאַרבונדן מיר מיט אַיך", וממילא מובן שצריכים להתחזק בלימוד, בשמירת הסדרים ובהתקשרות לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א.

בשעה 4:53 נודע אודות מעריב, ובשעה 4:58 נכנס כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל החדר המיוחד כשהקהל מנגן "מהרה ישמע", והתחילו בתפילה.

עוד לפני כן הכינו כוסיות "משקה", כלי זמר ורמקול כדי להשמיע ברכה מקהל החסידים לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א (כנהוג לפעמים בי"ד כסלו בשנים עגולות, כמו השנה - תחילת שנת ה-65, שמברכים את כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לרגל יום חתונתו).

עם סיום התפלה בשעה 5:07, כאשר יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת, לא התחילו לשיר אלא שררה דומיה ור' שניאור זלמן שי' גורארי' - מזקני החסידים - ניגש אל הרמקול, וזהו תוכן ברכתו:

"ביום סגולה זה, יום הבהיר שעליו אמר כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א שזהו היום שקישר אותו עם החסידים, וקישר את כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א עם כל הרביים וליום זה ניתנו כל הברכות וכל המשכות, ובכל שנה מאירים אותם הסגולות והענינים, וביום סגולה וזכות זה,

הנה בשם כל החסידים ונשי ובנות חב"ד וכו', נותנים כולנו ברכה לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א שיהיה בריא בשלימות (וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א ענה "אמן"), עוד הרבה יותר מקודם (וענה "אמן"), ויחזור כח הדיבור הק' יותר מקודם,

ויתגלה כמלך המשיח, ויהיה בריא בשלימות בכל הכוחות והחושים, ויפעל את כוונתו - להביא את התגלות מלך המשיח, ויהיה הענין דהתגלות כבוד מלכותו - יחי המלך, אדוננו מורנו ורבינו המלך המשיח (וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א ענה "אמן" והניד בראשו הק' פעמיים), ושזה יהיה בגילוי ממש, והעיקר שתהיה התגלות מלך

המשיח תיכף ומיד ממש (וענה "אמן" והניד בראשו הק' כמה פעמים), ויהיה באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו".

במשך כל זמן הברכה הניד כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בראשו הק' והביט לעבר הקהל ולעבר הנ"ל. כן התרומם מכיסאו לראות את העומדים למטה, ובסיום הברכה, כשאמר כל הקהל "לחיים", ענה כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א "לחיים" והניד בראשו הק'.

הקהל החל לנגן "מהרה ישמע", וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א עודד בתנועות ראשו הק'. לפתע החל לעודד בחזקה לכאן ולכאן, קדימה ואחורה והקהל והכנר הגבירו את שירתם. כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א עודד ביתר חוזק והקהל המשיך להגביר את השירה, עד שלקראת סיום הניף את ידו הק' 17 פעמים, בתנועות (לא גדולות אך) מהירות במיוחד, ו-770 היה על גלגלים!

לסיום ממש עודד שוב ב-4 תנועות בידו הק' ועשה את התנועה הידועה לסגירת הוילון. משך זמן הגילוי היה חמש דקות והשעה היתה 5:12, והקהל המשיך אח"כ במעגל ריקודים.

בימים אלו החלו ההכנות ל"ט כסלו הבעל"ט. "מחנה ישראל" הדפיס ותלה על כתלי ביהכ"נ את רשימת חלוקת הש"ס ב"ט כסלו אשתקד - כתזכורת למי שטרם השלים את לימוד המסכת שלו.

יום רביעי, יום הבהיר י"ד כסלו

בשעה 2:30 יצא כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אל החדר המיוחד לתפילת מנחה, וכעבור כחמש דקות הורמו התריסים; קודם לכן נכנס חתן (המתחתן היום) לקבל את הסידור מידו הק'.

עם פתיחת הוילון התחילו בתפילה. [יצוין שכניסת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לתפילות בימים אלו מלווה בשירה "מהרה ישמע בערי יהודה"].

בסיום התפילה יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת, ובאותה שעה אחז הש"ץ בסיום קדיש בתרא (ושוב ניתן היה לחזות ב"אמן" (האחרון) מפי כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א), ועם סיומו החלו לשיר "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד".

כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הסתכל על הקהל ועודד את השירה, ולקראת הסוף הביט כלפי מעלה כשמסובב את פניו הק' מימין לשמאל, ותיכף החל לעודד בתנועות מיוחדות בראשו הק' באופן ד"הולך וחזק". לאחר כדקה וארבעים שניות רמז לסגירת הוילון. השעה היתה 2:48.

כעבור 3 דקות נכנסו כמה כיתות של תשב"ר ממוסד החינוך "אהלי תורה" (כמאה

ילדים לערך), שבאו לתפילה בבגדי חג - אל ג"ע התחתון, ועברו לפני כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א כשהוא יושב על פתח חדרו כרגיל.

ראשונים עברו כיתת גן, בלויית גנותיהם, שהגיעו (בנוסף לבגדי שבת) עטורים בכתרים לראשיהם שעליהם כתוב באותיות מאירות עיניים "יחי המלך", לאחר מכן עברו שאר הילדים.

חלק מהם אמרו ואיחלו "דער רבי זאל זיין געזונט", "יחי המלך המשיח", "משיח נא"ו "יחי אדוננו" וכיו"ב, וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הגיב כשפתותיו הק' ממלמלות. כמו"כ הניד בראשו הק' לכ"א, והביט על כולם במאור פנים מיוחד ולכו"כ אף חייך. כל זה נמשך כשלוש וחצי דקות.

בשעה 5:30 נודע ע"ד תפילת מעריב, ומכל קצוות השכונה נהרו התמימים ואנ"ש אל בית משיח. בשעה 5:47 נכנס כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל החדר המיוחד לתפילת מעריב.

באמצע קדיש בתרא יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת, ובסיום הקדיש ניגן הקהל את הניגון "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד" (בליווי תזמורת).

כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א ליווה את הניגון בתנועותיו הק' שעודדו והלהיבו את הקהל, ומפעם לפעם גברה השירה שחקים כאשר כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א מלהיב את הקהל בראשו הק' בכל ה"שטורעם" - ובמיוחד לקראת הסוף שאז עודד נמרצות. מפעם לפעם סקר בעיניו הק' את הקהל. כעבור דקה וחצי רמז בתנועה גדולה בידו הק' לסגירת הוילון. השעה היתה 5:57.

לאחר מכן עברו כל חברי ה"חברה קדישא" (תחילה האנשים ואח"כ הנשים) לפני כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א - נשיא הח"ק, שהניד בראשו הק' לכאו"א; כידוע שט"ו כסלו נקבע ליום ה"חברא קדישא", לצום ולתענית ואמירת סליחות. המעמד ארך למעלה משתי דקות.

וזכרו לא יסוף מזרעם

מאותו יום נעלה ונשגב, יום נישואיו של נשיא דור הגאולה - ב"ד בכסלו תרפ"ט - חוגגים חסידים ואנשי מעשה, בכל קצווי תבל, יום זה בהתוועדויות של שמחה ומנצלים את שעותיו היקרות, כעת רצון ויום סגולה לתוספת וחיזוק ההתקשרות לאילנא דחיי. וכדברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א:

"נישואין הוא מלשון "ירום ונשא וגבה מאד" שנאמר בנוגע למשיח צדקנו. שלכל אחד ואחד ישנו ניצוץ ממשיח צדקנו, והוא מגלה זאת ע"י שמגלה את השייכות שלו לנשיא דורנו שהוא המשיח שבדורנו".

תמונות מכ"ק אד"ש מה"מ בעת סידור קידושין

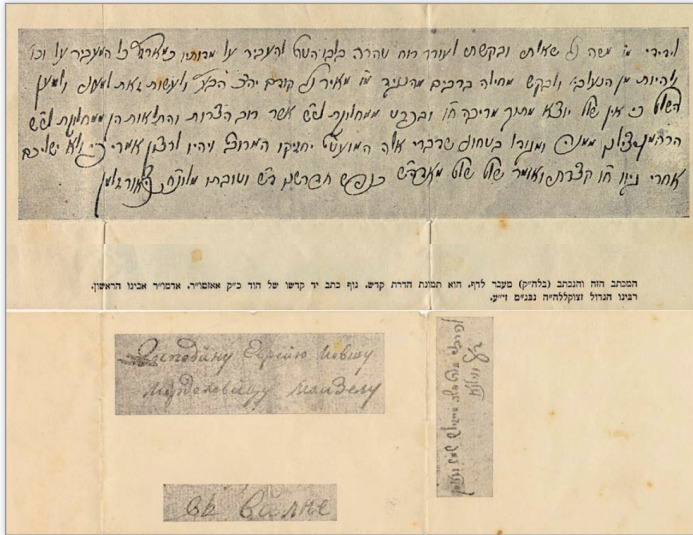

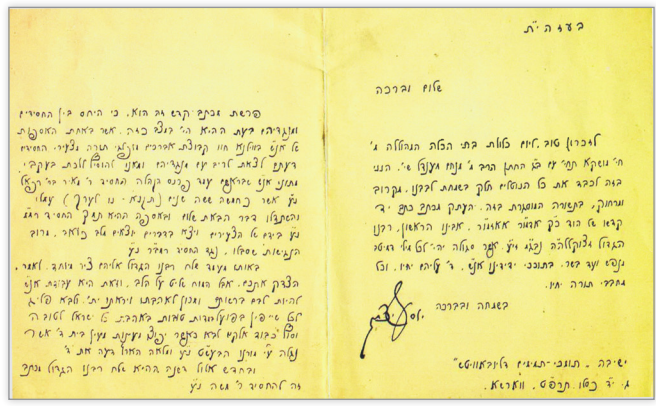
צילום התשורה שחולקה בחתונת נ"ק אד"ש מה"מ

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] להעביר על מידותיו כמארוז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם] ולבקש מחילה ברבים מהגניד מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלו[ם] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו ממנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטי[ם] יחזיקו המרובי[ם] ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפיצה] שניאור זלמן

שתי השורות שמימין נכתבו אף הן - מעבר לדף - בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:
להרבני מו"ה משה מייזילש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא

ואילו שלוש השורות שמשמאל - הכתובות בשפה הרוסית - נכתבו ע"י אחר:
לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזילש בוויילנא.

”בעזה”ית, שלום וברכה

לזכרון טוב, ליום כלולת בתי הכלה המהוללה מ' חי' מושקא תחי' עם ב"ג החתן הרב מ' מנחם מענדל שי', הנני בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו. מקרוב ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה, העתק מכתב כתב יד קדשו של הוד כ"ק אדמו"ר אאזמור", אבינו הראשון, רבנו הגדול צוקללה"ה נבג"מ ז"ע, אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו.

בשמחה ובברכה"

חתימת יד קודשו של הרבי הריי"צ

"תומכי-תמימים דליבאוויטש" ג' י"ד כסלו, תרפ"ט. וואראש

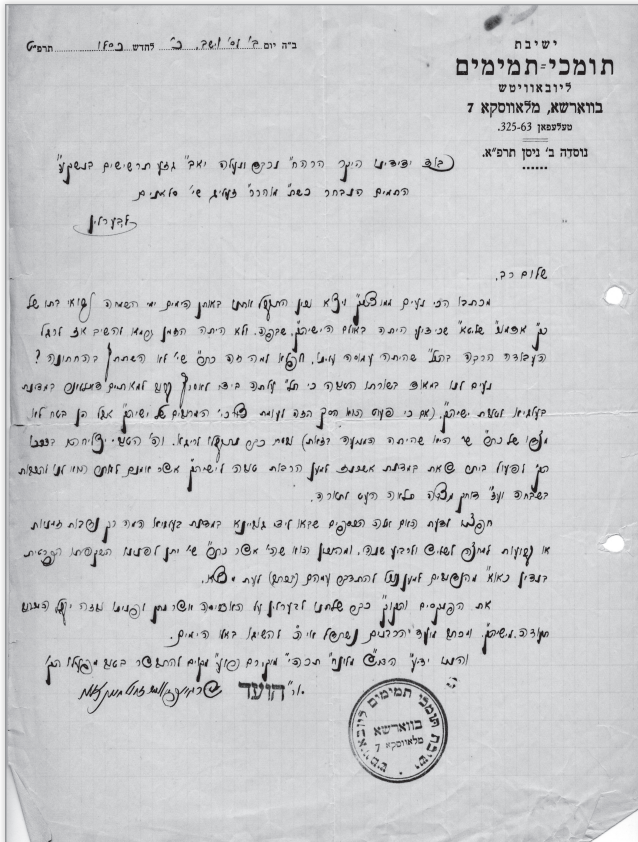
"פרשת מכתב קדש זה הוא, כי היחס בין החסידים ומנגדיהם בעת ההיא הי' במצב כזה, אשר באחת האספות של אנ"ש בוויילנא חוו קבוצת אברכים מופלגי תורה מצעירי החסידים דעתם לצאת לריב עם מנגדיהם ומאנו להוסיף ללכת בעקבי מתוני אנ"ש שבראשם עמד פרנס הקהלה החסיד ר' מאיר ב"ר רפאל נ"ע אשר כחמשה ששה שנים (תקנ"א-נ"ו לערך) עמלו והשתדלו דבר הבאת שלום. ובאספה ההיא תמך החסיד רמ"מ נ"ע בידם של הצעירים ויצא בדברים יוצאים מלב כואב, מרוב הנגישות שסבלו, נגד החסיד רמב"ר נ"ע.

באותו מעמד שלח רבנו הגדול אליהם ציר מיוחד לאמר הצדק אתכם, אבל המוח שליט על הלב, וזאת היא עבודת אנ"ש להיות לבם ברשותם ומכוון לאהבתו ויראתו ית', ולבא פליג לכל שייפין בפועל במדות טובות באהבת כל ישראל לטובה וסוף כבוד אליקים לבא כאשר יפוצו מעינות מעין בית ד' אשר נגלה ע"י מורנו הבעש"ט נ"ע ומלאה הארץ דעה את ד'.

ובחדש אלול דשנה ההיא שלח רבנו הגדול מכתב זה להחסיד ר' משה נ"ע

להלן מכתב ששלח הרה"ח ר' שרגא פייול זלמנוב לידידו הרה"ח עזריאל זעליג סלונים. כפי שניתן לשים לב, מכתב זה נשלח כמה ימים לאחר החתונה, ובאמצעו מזכיר את אירוע החתונה ותמהו: "ולפלא למה זה כת"ר שי' לא השתתף בהחתונה?"

להלן הפיענוח של חלק המכתב השייך לחתונה:

"מכתבו הכי נעים ממוצש"ק ויצא נכון התקבל אותנו באותן הימים ימי השמחה לנושאי בתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א שכידוע היתה באולם הישיה"ק, שבפה. ולא היתה הזמן גרמא להשיב או לרגל העבודה הרבה בהנ"ל שהיתה עמוסה עלינו. ולפלא למה זה כת"ר שי' לא השתתף בהחתונה?"

לזכות
 כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
 מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו, חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה – "לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא" ובעגלא דידן יתגלה לעין כל ויוליכנו קוממיות לארצנו הק' ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל בגאולה האמיתית והשלימה נאו מי"ד ממ"ש ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

•

לזכות
 החתן הרה"ת לוי יצחק שי'
 והכלה מרת תמר תחי'

תמם

לרגל נישואיהם בשעטומ"צ
 יום רביעי, י"א כסלו ה'תשע"ח

שיזכו לבנות בית בישראל, בנין עדי עד, על יסודי התורה והמצוה, כפי שהם מוארים במאור שבתורה, זוהי תורת החסידות, ולקבל פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש

ולזכות הוריהם וזקניהם שיחיו